

Ajatonta tyyliä

Käsin neulottavan konseptimalliston suunnittelu Myssyfarmille

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Artenomi

Kevät 2023

Ronja Lampinen

Muotoilun koulutusohjelma

Tekijä Ronja Lampinen

Työn nimi Ajatonta tyyliä: käsin neulottavan konseptimalliston suunnittelu Myssyfarmille

Ohjaaja Katri Hietala, Pirjo Seddiki

Tiivistelmä

Vuosi 2023

Opinnäytetyön tavoitteena oli suunnitella käsin neulottava konseptimallisto Myssyfarmille. Tarkoituksena oli tuoda uusia malleja yrityksen tuotevalikoimaan. Myssyfarmi on suomenlampaan villasta käsin neulottujen tuotteiden ja neulontapakkausten valmistaja, jonka toiminta on paikallista. Tietoperustana ja keskeisinä käsitteinä olivat kestävä kehitys, kestävä vaatetus, slow fashion, konseptisuunnittelu sekä käyttäjätieto.

Opinnäytetyössä selvitettiin, miten suunnitellaan kestävä ja käyttäjien tarpeiden mukainen neulemallisto. Aiheen valinta perustui opinnäytetyön tekijän kiinnostukseen neulomisesta ja neulesuunnittelusta. Opinnäytetyön alakysymyksinä olivat trendien näkyvyys aikaa kestävässä villatuotteissa sekä miten kestävä muotoilu ilmenee neulevaatteissa. Opinnäytetyössä selvitettiin vaateteollisuuden haasteita ja kestävä vaateuksen luottuvuuksia, joilla pohjustettiin konseptimalliston suunnittelua.

Opinnäytetyön menetelmänä oli kyselylomake, jolla selvitettiin käyttäjätietoa sekä käyttäjien tarpeita ja toiveita neulevaatteista. Kysely järjestettiin Microsoft Forms -ohjelmalla ja sitä jaettiin sosiaalisessa mediassa ja ammattikorkeakoulun sisäisissä viestintävälineissä. Kerättyä aineistoa havainnollistettiin kaavioilla ja visualisoinneilla.

Konseptimalliston suunnitteluprosessi alkoi tietoperustan selvittämisen ja käyttäjätiedon hankinnan jälkeen. Näihin pohjautuen muodostettiin suunta konseptimallistolle. Malliston tavoitteena oli vastata yhteistyöyrityksen ja käyttäjien arvoihin sekä vaateteollisuuden haasteisiin. Toiminnallisen opinnäytetyön tuloksena on käsin neulottava, kolmen asukokonaisuuden konseptimallisto, joka esitellään esitys- ja tasokuvilla.

Avainsanat Neulesuunnittelu, konseptimallisto, käsin neulominen, kestävä kehitys, muotoilu

Sivut 44 sivua ja liitteitä 3 sivua

The aim of the thesis was to design hand-knit concept collection for Myssyfarmi bringing new garments to company's product range. Myssyfarmi is a producer of finnsheep woolen hand-knit garments and knitting kits that are locally produced. Theoretical background and main concepts were sustainability, slow fashion, concept design and user information.

The thesis examined how to design a sustainable and user-friendly knitwear collection. The selection of the subject was based on the author's interest in knitting and knitting design. The sub-issues of the thesis were the visibility of trends in wool products that last time and how sustainable design is shown in knitted clothing. The thesis examined the challenges of the clothing industry and the dimensions of sustainable clothing, which were utilized in the design of the concept collection.

The research method in the thesis was a questionnaire to examine user information and users' need and wishes for knitwear garments. The questionnaire was organized with Microsoft Forms and was disseminated in social media channels and the communication tools of the university of applied sciences. Research material is illustrated with diagrams and visualizations.

The design process of the concept collection began after required information was clarified and user information was acquired. Based on these, a direction was formed for the concept collection. The aim of the collection was to meet values of the cooperation company and users along with challenges of clothing industry. The result of the thesis was three outfit hand-knit concept collection which is presented with fashion illustrations and flat drawings.

Keywords Knitting design, concept collection, artisanal production, sustainability, design

Pages 44 pages and appendices 3 pages

Sisälllys

1	Johdanto	1
2	Tietoperusta ja taustoitus	4
2.1	Kestävä kehitys.....	4
2.2	Kestävä vaatetus	4
2.3	Slow Fashion	7
2.4	Suomenlampaan villa	9
2.5	Konseptimallisto.....	11
3	Myssyfarmi	12
4	Käyttäjätieto	14
4.1	Kysely	15
4.2	Käyttäjäprofiilit.....	22
4.2.1	Käyttäjäprofiili 1	23
4.2.2	Käyttäjäprofiili 2	24
5	Neulesuunnittelu	26
5.1	Inspiraatio	26
5.2	Suunnitteluprosessi.....	29
6	Konseptimallisto	35
7	Pohdinta	40
	Lähteet.....	42

Kuvat, taulukot ja kaavat

Kuva 1. Viitekehys.....	2
Kuva 2. Prosessikaavio.....	3
Kuva 3. Tuotteen jakautuneisuus (Kokkonen ym., 2005).....	12
Kuva 4. Myssyfarmin tuotteita (mukaillen Myssyfarmi, n.d.-b).....	13
Kuva 5. Tuotesuunnittelun lähtökohdat (Hyysalo, 2009).....	14

Kuva 6. Käyttäjäkeskeinen suunnitteluprosessi (Hyysalo, 2009)	15
Kuva 7. Vastaajien sukupuolen tilastollinen jakauma	16
Kuva 8. Vastaajien ikäjakauma	16
Kuva 9. Neulevaatteen ostopäätökseen vaikuttavat tekijät	17
Kuva 10. Neulevaatteen arvot sanapilvenä	18
Kuva 11. Kiinnostus käsin neulomisesta	20
Kuva 12. Vastaajien neulomisaktiivisuus	20
Kuva 13. Käsin neulottujen vaatteiden omistaminen	21
Kuva 14. Vastaukset Myssyfarmin tuotteiden ostamisesta	21
Kuva 15. Ensimmäinen käyttäjäprofiili (mukaillen Karpovich, 2020)	24
Kuva 16. Toinen käyttäjäprofiili (mukaillen Mucha, 2019)	26
Kuva 17. Moodboard	28
Kuva 18. Tuotteiden luonnostelu	30
Kuva 19. Palmikoiden luonnostelu	31
Kuva 20. Asusteiden luonnostelu	32
Kuva 21. Ideoiden koonti	33
Kuva 22. Kolmen asukokonaisuuden luonnos	34
Kuva 23. Väriennuste AW24/25 ja SS25 (mukaillen Smith, 2022)	35

Kuva 24. Konseptimallisto	36
Kuva 25. Ensimmäinen asukokonaisuus.....	37
Kuva 26. Toinen asukokonaisuus.....	38
Kuva 27. Kolmas asukokonaisuus	39
Kuva 28. Mallistolakana.....	40

Liitteet

Liite 1	Kysely neulevaatteista
Liite 2	Aineistonhallinta suunnitelma

1 Johdanto

Opinnäytetyössä suunnitellaan käsin neulottava konseptimallisto Myssyfarmille. Yhteistyöyritys esitellään paremmin kolmannessa luvussa. Konseptimallistoon sisältyy kolme asukokonaisuutta. Tavoitteena ovat käytännölliset tuotteet, jotka ovat suunniteltu käyttäjien tarpeiden mukaan. Konseptimalliston teemat ovat yrityksen arvojen mukaisesti käytännöllisyys, ajattomuus sekä kestävyys.

Opinnäytetyöhön kuuluu konseptimalliston suunnittelu, sisältäen dokumentoinnin luonnoksista, esityskuvista sekä tasokuvista. Opinnäytetyöhön ei sisälly tuotteiden kaavoittaminen, sarjonta, tuotanto-ohjeiden laatiminen eikä konseptimalliston valmistaminen opinnäytetyön aikarajan vuoksi. Toiminnallisen opinnäytetyön tuloksena syntyy opinnäytetyön kirjallinen osio sekä suunnitelma käsin neulottavasta konseptimallistosta, joka esitellään esitys- ja tasokuvilla.

Opinnäytetyön pääkysymys on, millainen on Myssyfarmille suunniteltu käsin neulottava konseptimallisto. Alakysymyksinä ovat miten trendit näkyvät aikaa kestävässä villatuotteissa sekä miten kestävä muotoilu ilmenee neulevaatteissa. Opinnäytetyössä painotetaan kestävää tuotantoa ja kuluttamista. Konseptimalliston periaatteena on hitaampi muoti. Ajaton, yli sesonkien ulottuva suunnittelu on yhdenmukainen kestävien villatuotteiden kanssa.

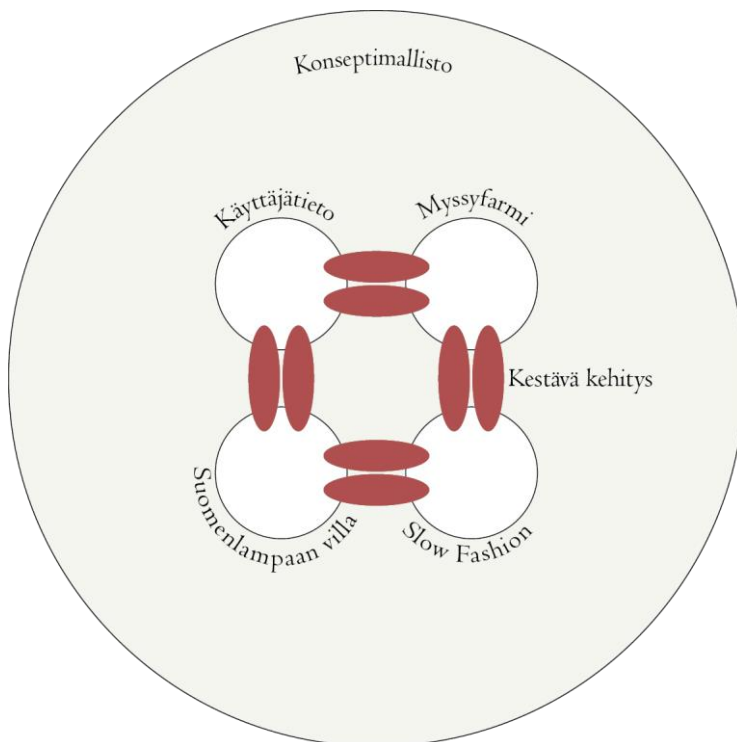
Konseptimalliston suunnitteluprosessia pohjustetaan luvussa kaksi selvittämällä tietoperustaa. Luvussa käsitellään opinnäytetyön perustana toimivia ilmiöitä ja teemoja. Opinnäytetyön menetelmät esitellään neljännessä luvussa, jossa selvitettiin käyttäjätietoa ja muodostettiin käyttäjäprofiilit konseptimallistolle. Viides luku kertoo konseptimalliston suunnitteluprosessin ja kuudennessa luvussa esitellään valmis konseptimallisto.

Opinnäytetyö mahdollisuus avautui työharjoittelusta Myssyfarmilla. Opinnäytetyön arvomaailma kestävästä kuluttamisesta pohjautuu henkilökohtaiseen kiinnostukseen aiheesta. Kiinnostuksen slow fashion aatteeseen herätti vierailevan luennoitsijan pitämä

työpaja ensimmäisenä lukuvuonna. Myös lukion käsityölinjalla kiinnostus kestävästä elämäntavasta ja muutoksen tärkeydestä vaateteollisuudessa kasvoi.

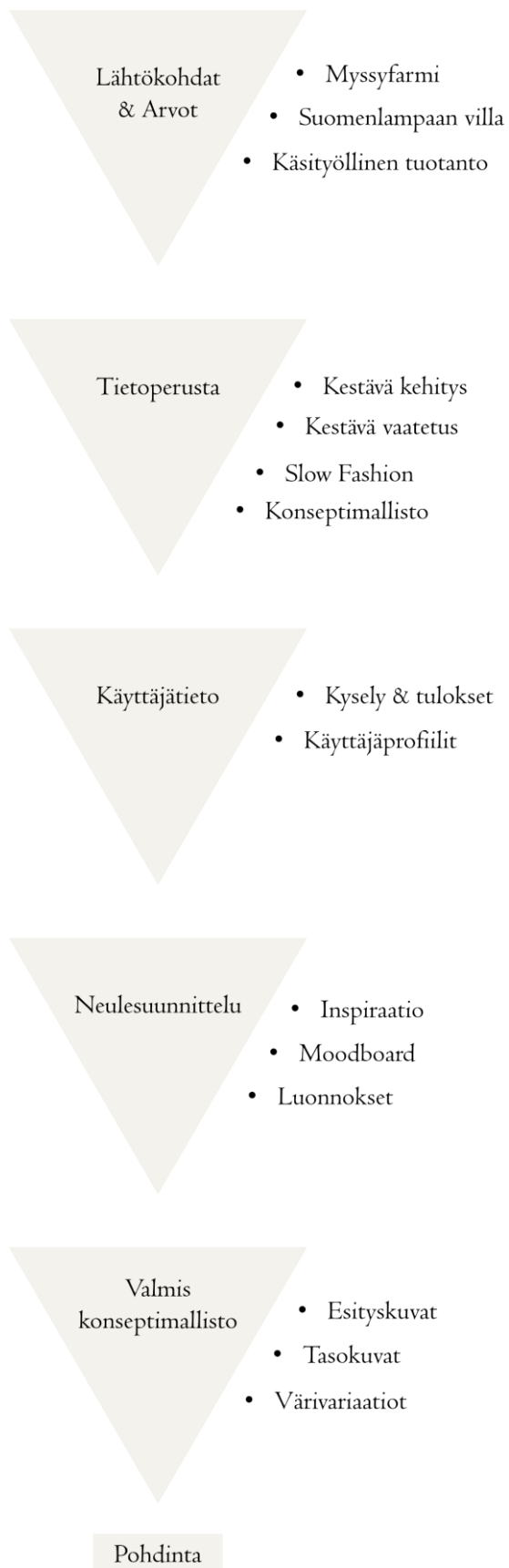
Viitekehys (kuva 1.) kuvaa opinnäytetyön sisältöä. Konseptimallisto on kuvattu nappina, joka koostuu käyttäjätiedon, Myssyfarmin, suomenlampaan villan, slow fashion teemoista. Nämä teemat on kuvattu napinreikänä, ja ovat tärkeä osa napin [konseptimalliston] toimivuutta. Kestävä kehitys on kuvattu punaisena lankana, joka yhdistää teemat ja kiinnittää napin.

Kuva 1. Viitekehys

Opinnäytetyön prosessikaavio (kuva 2.) kertoo opinnäytetyön työvaiheiden järjestyksen ja vaikutukset toisiinsa. Konseptimalliston suunnittelua varten perehdyttiin tietoperustaan ja toteutettiin käyttäjätiedon hankinta. Malliston filosofia muodostui taustoituksen ja kyselyn vastausten summana. Konseptimalliston taustalla vaikutti vahvasti kestävä kehitys.

Kuva 2. Prosessikaavio

2 Tietoperusta ja taustoitus

Seuraavaksi tarkastellaan opinnäytetyön tietoperustaa ja taustoitetaan toimintaa.

2.1 Kestävä kehitys

Kestävä kehitys on maailmanlaajuista ja paikallista, yhteiskunnallista muutosta ihmisten sekä luonnon hyvinvoinnin turvaamiseksi. Tavoitteena on turvata nykyisten ja tulevien sukupolvien hyvinvointi. Kestävä kehitys huomioi ihmisen, ympäristön ja talouden tasapuolisesti. Kestävän kehityksen ulottuvuuksia ovat ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys. Kestävämpi elämäntapa ei ole ainoastaan yksilön vastuulla, vaan myös yhteiskunnallinen haaste. (Furman & Hellström, 2018; Ympäristöministeriö, n.d.)

Ekologisen kestävyden tavoitteena on ekosysteemien ja monimuotoisuuden vaaliminen. Ympäristön omaksuminen hyvinvoinnin perustana mahdollistaa kestävä kehityksen toteutumisen. Kestävä talous on sopeutumiskykyinen, tasapainoisen kasvun omaava, eikä perustu velkaantumiseen tai luonnonvarojen ylikulutukseen. Kestävä kehitys on talouden ja aineellisen toiminnan toteuttamista maapallon kantokyvyn rajoissa. (Furman & Hellström, 2018; Ympäristöministeriö, n.d.)

Sosiaalinen kestävyys on inhimillisyyden huomioimista toiminnassa. Siinä korostuvat yhdenvertaisuus ja tasa-arvo, jokaisella ihmisellä on yhtäläinen oikeus hyvään elämään. Kulttuurinen kestävyys on aineettoman ja aineellisen perinnön säilyttämistä jälkipolville. Kulttuurinen kestävyys on myös moninaisuuden hyväksymistä ja kunnioittamista. Kestävän kehityksen tavoitteet ovat kokonaisuus, jonka ulottuvuudet ovat kytköksissä toisiinsa ja täydentävät toisiaan. (Furman & Hellström, 2018; Suomen YK-liitto, n.d.; ks. myös Siivonen, 2020). Myös julkaisematon lähde Kestävä kehitys haltuun verkkokurssi, n.d.

2.2 Kestävä vaatetus

Kestävä vaatetus on laaja aihe, jonka ilmiöitä on käsitelty rajallisesti konseptimallistoon liittyvin aihein.

Vaateteollisuus on yksi maailman saastuttavimmista teollisuuden aloista. Ellen MacArthur Foundation -säätiön (2017) julkaisun mukaan tekstiiliteollisuuden vuosittaiset kasvihuonepäästöt ovat suuremmat kuin kansainväliset lennot ja laivaliikenne yhteensä, aiheuttaen 1,2 miljardia tonnia kasvihuonepäästöjä vuodessa. Säätiö ehdottaa julkaisussaan globaalia päätöksentekoa vaate- ja tekstiilialan muuttamiseksi kestäväen kehityksen mukaiseksi. Yhteiset sitoumukset tukisivat ja yleistäisivät kestävää yritystoimintaa. Kestävämpi vaate- ja tekstiiliteollisuus vaatii usean alan muuttumista kestävämmäksi, esimerkiksi logistiikan kehittämistä tehokkaaksi ja ympäristöystävälliseksi. (Ellen MacArthur Foundation, 2017)

Paikallinen tuotanto pienentää hiilidioksidipäästöjä, sillä tuotannon raaka-aineiden ja tuotteiden valmistamisessa liikenteen välimatkat lyhentyvät. Globaalisti tekstiili- ja vaateteollisuuden päästöt ovat suuret. Tuotantopaikka vaikuttaa myös kuluttajien arvioon vaateen laadusta ja ympäristövaikutuksista. Toiminnan läpinäkyvyys on tärkeä arvo kuluttajien luottamuksen voittamisessa. (Niinimäki, 2011, s. 232).

Niinimäki (2011) esitti väitöskirjassaan suunnittelijoilta puuttuvan tietoa kuluttajien asenteista ja kiinnostuksesta vaateteollisuuden ympäristöongelmista. Parempi ymmärrys käyttäjien arvoista ja tarpeista mahdollistaa kestävien tuotteiden suunnittelun. Niinimäki korosti, vaikka kuluttajia kiinnostaa ympäristöntila, se ei heijastu kuluttamiseen. Kuluttajilla on syvä, tiedostamaton tarve ostaa. Tuottajien ja suunnittelijoiden tehtävä on haastaa kuluttajat toimimaan eettisten ja ekologisten arvojensa mukaisesti. (Niinimäki, 2011, s.76)

Niinimäen väitöskirjan tutkimuksen mukaan kuluttajat kaipaavat viranomaisten ja tuottajien apua tavoittaakseen kestäväen elämäntavan. Tutkimuksessa ilmeni kuluttajien kokevan saaneensa liikaa vastuuta kuluttamisesta. Kuluttajien toiveena olisi vastuu ympäristöstä siirrettävän tuottajille. (Niinimäki, 2011, s. 77)

Haasteena on siirtymävaihe, jossa kestävättömät, halpatuotannon sekä kestäväät ekologiset tuotteet ovat samaan aikaan markkinoilla. Mielikuva tuotteiden kustannuksista ja arvosta vääristyy halpojen hintojen takia. Moni kuluttaja ei näe hintalapun taakse, mistä hinnan edullisuus todella johtuu.

Kestävässä elämäntavassa vähennetään kuluttamista. Vaatteiden tarpeetonta pesemistä, silittämistä ja kertakäyttöisyyttä vältetään. Tuotesuunnittelussa vihreät arvot sijoitetaan käytännölliseen ja esteettiseen vaatteeseen. Vaateteollisuudessa visuaalisesti kauniilla ulkomuodolla on merkitystä. Suurin osa kuluttajista eivät tahdo ympäristöarvojen omaavien vaatteiden erottuvan ulkonäöltään. Kestävien vaatteiden tuleekin täyttää kuluttajien ihanteet vaatteista. (Niinimäki, 2011, ss. 56, 77)

Kestävän muotoilun asiantuntijat uskovat ennen vanhaan kuluttajien muodostaneen tunnesidoksen vaatteeseen, kun vaatteet olivat arvokkaampia ja yksilöllisesti valmistettuja (Farley & Hill, 2015, s. 32). Tämän perusteella voidaan todeta, että kiintymys kasvattaa vaatteeseen kohdistuvaa arvostusta ja pitkäaikaista käyttöä. Vaatteisiin tulisi siis sisällyttää tunnesidoksia, jotta sen käyttö olisi pitkäaikaista. Vaatteeseen kohdistuva arvostus kasvaa esimerkiksi sen valmistusprosessin, kuten räätälöidyn tai itse valmistamisen myötä (Ellen MacArthur Foundation -säätöön, 2017, s. 85). Tästä voi päätellä, että käsityöllisesti tuotetut sekä itse tehdyt vaatteet vahvistavat tunnesidosta.

Tunnesidoksen luominen käyttäjän ja vaateen välillä edistää kestävä elämäntapaa. Ominaisuuksia, jotka edistävät kiintymystä kestävässä pukeutumisessa ovat ajaton-, klassinen- sekä vahva muotoilu, kauneuden kokemus, korkea laatu, korjattavuus, monitoimisuus, henkilökohtaiset arvot ja tunnesidokset. Kestävyydestä täytyy tehdä houkuttelevaa, mutta kaikki kuluttajat eivät osaa arvioida vaateen kestävyttä. Ongelma ratkeaisi yhdenmukaisilla laatumerkinnöillä sekä laatutakuulla. (Ellen MacArthur Foundation, 2017, s. 73, Niinimäki, 2011, s. 81)

Massatuotanto syntyi kasvavan väkiluvun ja kysynnän myötä. Teollinen vallankumous 1700- ja 1800-lukujen taitteessa tehosti tuotantoa ja syrjäytti käsityön. Tällöin myös vaateteollisuuden aiheuttamien saasteiden ja luonnonvarojen käyttö nousi kasvuun. Yksi tekijä vaatteiden suuressa kuluttamisessa on kuluttajien tietämättömyys. Vaateteollisuuden läpinäkyvyys ja parempi ymmärrys valmistuksesta edesauttaisi totuttujen normien muuttamisessa. (Blum, 2021)

Kestävän kehityksen mukaisessa taloudessa huolta herättää talouskasvu.

Kulutusyhteiskunnalle tämä tarkoittaisi vähemmän tuotteiden valmistusta ja kasvavaa palvelujen tarjontaa. Vaateteollisuuden ongelmana ovat myös lapsityövoima ja työntekijöiden vaaralliset työolot (Berg, ym., 2023). Vaatteiden ylituotanto sekä ylikulutus ovat luonnonvarojen tuhlausta (Berg, ym., 2023). Ympäristöministeriön (2023) julkaisu toteaaakin vaatteiden eliniän pidentämisen olevan nopein ratkaisu vaatealan ympäristöongelmiin.

Vaatteille voi tuoda kestävyttä monikäyttöisellä ja mukautuvalla muotoilulla, jolloin vaatteiden käyttömahdollisuudet monipuolistuvat. Samalla se vähentää tarvittavaa vaatteiden määrää. Monikäyttöisyyttä voi tuoda mahdollisuudella käyttää vaatetta oikealla tai nurjalla puolella, irrotettavilla monivärisillä osilla, jolloin yhdisteltävyys on laajempaa. Suunnittelijan näkökulmaan pohjaten opinnäytetyön konseptimallistosta päätettiin tehdä helppokäyttöinen ja mukautuva, pois lukien monimutkainen tekninen monitoimisuus. Myös helppous on monipuolista. (Ellen MacArthur Foundation, 2017, s. 86)

Ympäristöministeriön (2023) julkaisussa on hyödynnetty vaatealan yritysten haastatteluita kiertotaloudesta ja vastuullisuudesta. Kiertotalous on kestävä kehityksen mukainen talousmalli, jossa tuotteilla on pitkä elinkaari ja lopuksi ne päätyvät uusiokäyttöön (Berg, ym., 2023). Julkaisun johtopäätös kestävämpään vaatekulutukseen oli kuluttajien harkitumpi ostokäyttäytyminen, se alleviivaa kuluttajien olevan keskiössä kiertotalouden toteutumisessa. Aiempaan tietoon perustuen todetaan kuluttajien olevan tärkeä osa kestävä kehitystä ja heidän valtansa perustuu ostopäätöksiin ja kulutustapoihin. Kestävä vaatetus vaatiikin kulutuksen muuttumista, mihin vastauksena on hitaampi muoti. (Berg, ym., 2023, ss. 42–48)

2.3 Slow Fashion

Slow fashion tarkoittaa suoraan suomennettuna hidasta muotia (Sanakirja.fi, n.d.).

Opinnäytetyössä käytetään alkuperäistä englanninkielistä ilmaisua. Slow fashion on pikamuodin vastakohta, ja sen juuret ovat huomattavissa historiassa, jolloin vaatteita niiden arvokkuuden vuoksi omistettiin vähemmän, niitä huollettiin ja korjattiin. Slow fashionissa

vaatteet suunnitellaan kestäviksi ja laadukkaiksi, ne ovat pitkäkäyttöisiä ja ajattomia. Vaatteiden tarkoitus on kestää aikaa, jolloin värit ja mallit ovat klassisia sekä materiaalit vanhenevat esteettisesti. Ytimenä on hitaampi vaatteiden tuotanto ja kulutus. Pikamuodin seurauksena vaatteiden käyttöikä ja laatu ovat laskeneet. (Farley & Hill, 2015, ss. 32, 50; Niinimäki, 2021)

Slow Fashion tarkoittaa pitkäkestoisia, korkealaatuisia vaatteita, jotka valmistetaan eettisesti ja kestävästi. Kulutuksen vähentäminen on parhain ele kestäväälle elämäntavalle. Kestävässä kulutuksessa vaatteiden valmistuksen lisäksi huomioidaan käytönaikainen huoltaminen. Ympäristöministeriön (2023) julkaisu toteaa, ettei vastuu kulutusmallien muuttamisesta kuulu ainoastaan kestävä vaateollisuuden pienyrityksille, ongelma on yhteiskunnallinen. (Niinimäki, 2021; Farley & Hill, 2015, s. 39)

Pikamuoti syntyi 1990-luvulla, jolloin halpojen, nopean tuotantosyklin vaatteiden valmistus alkoi. Pikamuoti mahdollisti muodin seuraamisen pienemmällä rahalla, jolloin useammalla oli varaa ostaa trendikkäitä vaatteita. Tutkimusten mukaan pikamuoti on lyhytikäistä. Suuret vaatemäärät säilyvät vaatekaapissa ja pääsevät käyttöön vain muutaman kerran. Lopulta vaatteet päätyvät kaatopaikalle tai poltettavaksi. Pikamuodin nopea tahti johtaa ylikulutukseen. (Farley & Hill, 2015, ss. 31, 40, 58; Ellen MacArthur Foundation, 2017)

Radikaalisti Kate Fletcherin (Fletcher, 2007) sanoin: ”Pikamuodissa on kyse ahneudesta -- on aika hidastaa tahtia ja harkita todellista hintaa määrän valitsemisesta laadun sijaan.” Pikamuodissa vaatteita suunnitellaan ja valmistetaan nopeassa syklissä. Vaatteiden hinta ei huomioi aiheutunutta ympäristökuormaa. Vaatteita omistetaan enemmän, mutta niiden käyttöaika on lyhyempi. Länsimaissa tekstiilijätteen määrä kasvaa vaatteiden lyhyen elinkaaren takia. Ellen MacArthur Foundation julkaisun (2017) mukaan vaateollisuuden päästöt pienenisivät 44 prosenttia, jos vaatteiden käyttökerrat kaksinkertaistuisivat. (Niinimäki, 2021)

Vaatteiden ostamiseen liittyy käytännöllisiä, emotionaalisia ja yhteiskunnallisia motiiveja. Pukeutuminen on ilmaisutapa – vaatteet, värit ja ulkoasut kertovat identiteetistä ja voivat viestiä myös politiikkaa. Vaatteiden ostaminen koetaan myös elämyksenä. Tekstiilien ja

vaatteiden laajentunut kysyntä on aiheuttanut suuremman ympäristökuorman ja tekstiilijätteen määrän. Vaateteollisuus on laajaa liiketoimintaa, ja työllistää tuotannon, logistiikan, markkinoinnin ja jälleenmyynnin aloja. Vaateteollisuuden radikaali kasvu ja tarpeettomien vaatemäärien tuottaminen aiheuttaa ylikulutusta. On tärkeää ymmärtää vaatteiden asema kuluttajien tarpeiden täyttämässä, jotta vaateteollisuutta voidaan parantaa kestävämmäksi. (Blum, 2021; Ellen MacArthur Foundation, 2017, s. 74)

Vaatteiden todellinen hinta on sumentunut pikamuodin seurauksena. Vaatteiden laadukkuus ja kestävyys nostavat vaateen hintaa, mikä vähentäisi vaatteiden kuluttamista ja edistäisi vaatehuoltoa ja korjausta. Samalla rahalla, jolla osti useita halpoja vaatteita, voi panostaa kestävämpiin tuotteisiin. Käsityöllinen valmistus mahdollistaa vaatteiden yksilöllisen, laadukkaan valmistuksen. Slow fashion tarkoittaakin ostamista vain tarpeeseen ilman nopeiden trendimuutosten vaikutusta. Se on nimensä mukaisesti hitaampaa ja vastuullisempaa muotia. (Blum, 2021)

Suomessa vaatteiden kasvaneen kuluttamisen katsotaan alkaneen elintason nousun myötä 60- ja 70-lukujen aikana. Sota-aikana tekstiilipula pakotti vaatteiden korjaamiseen ja maksimaaliseen hyödyntämiseen. Elintason nousu tarjosi vapauden uuden ostamiseen, vanhojen vaatteiden korjaamisen sijasta. Vaatteiden hinnan laskeminen muutti asenteita ja laatu menetti kiinnostustaan. Kuluttajille tarjottiin heikkolaatuisempia vaatteita, joita oli vaikeampi korjata. Suomalaisten vaatekaapeissa ei kuitenkaan ollut tungosta. Vaatteiden kertakulutus ja massatuotanto, pikamuoti, alkoi myöhemmin 90-luvulla. (Berg, ym., 2023, ss. 42–48)

2.4 Suomenlampaan villa

Suomenlammas on yksi Suomen kolmesta alkuperäisestä lammasrodusta. Suomenlammas on Suomessa kehittynyt maatiaisrotu, jonka hyvät ominaisuudet ovat villan laadussa ja hedelmällisyydessä. Suomenlampaan geeniperimä on säilynyt suojalta jalostetuilta lammasroduilta. Rodulla on eloisa ja valpas luonne sekä vahva laumavaisto. Suomenlampaita kuvaillaan myös ystävälliseksi ja helposti käsiteltäväksi roduksi. (Lammasyhdistys, n.d.)

Suomenlampaalla on pitkät historialliset juuret ja Suomen alueella lampaista on ollut lähes 4000 vuoden ajan. Kotieläimenä lammas on tuottanut monipuolisimmat hyödyt. Lampaasta saatiin lihaa, maitoa, villaa ja taljoja. Lammas on hyvä maisemanhoidossa ja laiduntaminen ylläpitää myös uhanlaisia perinnebiotooppeja, joita ovat karjatalouden muokkaamat niityt, kedot, metsälaitumet ja hakamaat. (Lammasyhdistys, n.d.; ks. myös Ympäristö hallinnon yhteinen verkkopalvelu, n.d.)

Villaa keritään 1–2 kertaa vuodessa. Kevät villassa on enemmän roskia ja kuivikkeita, sillä lampaat ovat viettäneet talven sisätiloissa eli lampolassa. Syysvilla on puhtaampaa ja laadukkaampaa lampaiden vietettyä kesän ulkona laiduntaen. Suomenlampaan villa on pehmeää, kiiltävää, joustavaa, eläväpintaista, helposti huovutettavaa ja sen luonnollinen värikirjo on laaja. Villan käytöllä on pitkät perinteet, sitä on käytetty käsityönä vaatteissa, ryijyissä sekä rakennusten eristeenä. Villaa luokitellaan sen ominaisuuksien mukaan kuten karitsan ja aikuisen lampaan villaan sekä villakuidun pituuden ja kiharuuden mukaan. Villakuidun ominaisuudet määrittävät villan käyttötarkoituksen. Karhea, lyhyt ja iso kiharainen villa sopii kestävätytensä ansiosta mattoihin ja pehmeämpi, pitkä, pienikiharainen villa sopii paremmin vaatteisiin. (Lammasyhdistys, n.d.; Suomalainen villa, n.d.)

Lanoliini on villassa oleva luonnollinen rasva, jonka ansiosta villa on luonnollisesti vettä ja likaa hylkivää. Villa sitoo kosteutta, mikä tekee siitä hengittävän ja kuivan tuntuisen. Villa puhdistuu tuulettamalla, ja ylimääräistä vesipesua tulisi välttää. Villalla on myös hyvä tulenkestävyys eikä se rypisty. (Suomalainen villa, n.d.)

Villaa muodostuu pakollisena sivutuotteena. On luonnollisesti kestävä kehityksen mukaista hyödyntää syrjäytynyt raaka-aine, jonka hyvät ominaisuudet ovat palvelleet ajansaatossa ennenkin. Useita artikkeleita on tehty suomalaisen villan päätyimisestä jätteeksi sen arvottomuuden vuoksi, mutta ilmiö on kääntymässä ja suomalaisen villan käyttämisestä on tullut kasvava trendi (Huusko, 2023).

2.5 Konseptimallisto

Konseptimallisto on ideatasoinen mallisto, joka sisältää ongelman ratkaisun, tunnelman, värit, tuotenimet ja kohderyhmän. Konseptimallisto ei sisällä tarkkoja tuotantotietoja. Teknisen tiedon sijasta konseptimallisto toimii tuoteideoiden visuaalisena esittelyinä. Konsepti on tuoteideoiden selkäranka ja sen avulla luodaan yhtenäinen mallisto. Tässä opinnäytetyössä ei syvennytä kaikkiin konseptoinnin kategorioihin vaan luodaan selostus opinnäytetyön kannalta tärkeistä konseptoinnin periaatteista, joita konseptimalliston suunnittelussa hyödynnetään. (Breuer, 2012, ss. 22–23; Kokkonen ym., 2005, s. 11)

Konseptisuunnittelun ja tuotesuunnittelun eroavaisuudet ovat niiden päämäärät. Eroavaisuus on, ettei konseptisuunnittelussa tuotteiden kaupallistaminen ja tuotanto-ohjeiden laatiminen ole ensisijainen tavoite. Konseptisuunnittelussa katsotaan kauemmas tulevaisuuteen, minkä ansiosta luovuus, laajakatseisuus sekä uudet ajatukset saavat tilaa. Tulevaisuuteen katsoviin tuotekonsepteihin ei välttämättä ole tuotannollisia, teknisiä tai teknologisia edellytyksiä. Tuotekonsepteilla etsitään mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja ja lopputuloksena syntyy tuotekuvaus. Tässä opinnäytetyössä keskitytään myös tuotannon mahdollisuuksiin, jotta konseptimallistoa pystyy hyödyntämään tuotevalikoimassa lähitulevaisuudessa. (Keinonen & Jääskö, 2004, ss. 28–31)

Konseptin luomisessa etsitään värejä, materiaaleja, muotoja ja tunnelma kuvia (Breuer, 2012, s. 23). Muotoilun opinnoissa hyödynnettiin moodboardin eli tunnelmataulun käyttöä suunnitteluprosessissa. Moodboard on kollaasi kuvia ja se visualisoi konseptin tunnelman, värimaailman sekä elementit. Tiedonhankinnan tuloksena kehittynyt teema ja tunnelma näkyvät moodboardissa.

Tuotteita suunniteltaessa huomioidaan niiden käyttökonteksti, tarkoitus sekä fyysinen toteutus (kuva 3.). Materiaali vaikuttaa tuotteiden ominaisuuksiin, ulkonäköön ja tuotantotapaan (Breuer, 2012, s. 23). Konseptimalliston suunnittelussa Myssyfarmille on otettava huomioon suomenlampaan villan ominaisuudet. Suunnitteluun vaikuttaa myös tuotantotapa, käsin neulominen. Tuotteen materiaalin määrän ja neulomisajan on myös pysyttävä kannattavuuden puitteissa.

Kuva 3. Tuotteen jakautuneisuus (Kokkonen ym., 2005)

Tuotekonseptien on vastattava käyttäjien tarpeisiin ja merkittäviin ilmiöihin. Konseptin ratkaisut tarkennetaan aineistolla. Konseptisuunnittelussa käytetään käyttäjätietoa ja ilmaistaan tuotekonsepteja kuvilla ja piirroksilla. Opinnäytetyössä konseptimallistoa havainnollistetaan moodboardin, esitys- ja tasokuvien avulla. Konseptissa tärkeää on kuvata tuotteen piirteet, jotka erottavat tuotekonseptin aiemmista tuotteista ja konsepteista. Konseptien viesti tulee olla ymmärrettävissä. (Keinonen & Jääskö, 2004, ss. 36–37, 40)

Konseptointi hyödyntää käyttäjäkeskeisyyttä luovuuden ohella. Prosessissa säilytetään joustava ja avoin työote. Konseptisuunnittelussa hyväksytään virheiden mahdollisuus, se on rohkeaa visioiden ja kokeilujen luovuutta. Virheettömyyteen ei pyritä vaan epäonnistumisista opitaan. (Keinonen & Jääskö, 2004, ss. 33, 41, 51)

3 Myssyfarmi

Myssyfarmi on suomalainen designyritys, jonka tuotteita ovat käsin neulotut vaatteet ja asusteet sekä DIY-neulontapakkaukset. Yrityksen tuotevalikoimassa (kuva 4.) on päähineitä, huiveja, villasukkia, neulepaitoja ja neuletakkeja. Myssyfarmin ytimessä ovat eläkeläiset Myssyummut, jotka käsin neulovat yrityksen tuotteet. Jokainen tuote on neulojansa

signeeraama. Myssymummut neulovat tuotteita kotona tai reissussa ja vaihtavat valmiit tuotteet lankoihin yrityksen toimitilalla. (Myssyfarmi, n.d.-a)

Kuva 4. Myssyfarmin tuotteita (mukaillen Myssyfarmi, n.d.-b)

Myssyfarmi sijaitsee maaseudulla Pöytyällä, ja sen tuotanto on paikallista. Tuotteiden materiaali on suomenlampaan villaa ja se on peräisin suomalaisilta lammastiloilta.

Myssyfarmin tavoitteena on nostaa villan arvostusta raaka-aineena. Myssyfarmin käyttämä villa on pesty ja kehrätty Suomessa. Värikartassa on värjäämätöntä sekä matalahappoväreillä käsin värjättyä ja sitruunahapolla kiinnitettyä villalankaa. (Myssyfarmi, n.d.-c)

Myssyfarmin perustivat pöytyäläinen pariskunta, jonka harrastustoiminta laajeni kysynnän kasvaessa yritystoiminnaksi. Myssyfarmin konsepti on ainutlaatuinen, sillä sen tuotanto on paikallista ja tuotteet ovat paikallisten eläkeläisten käsin neulomia. Materiaali on suomenlampaan villaa, joka on jäljitettävissä. Yrityksen toimintaa ohjaavat kestävän kehityksen mukaiset arvot kuten paikallisuus, kulttuurinen ja sosiaalinen kestävyys, aitous ja alkuperäisyys. Uskaltaakin todeta, ettei toista samankaltaista vastuullista neuleyritystä Suomesta löydy. (Myssyfarmi, n.d.-d)

4 Käyttäjätieto

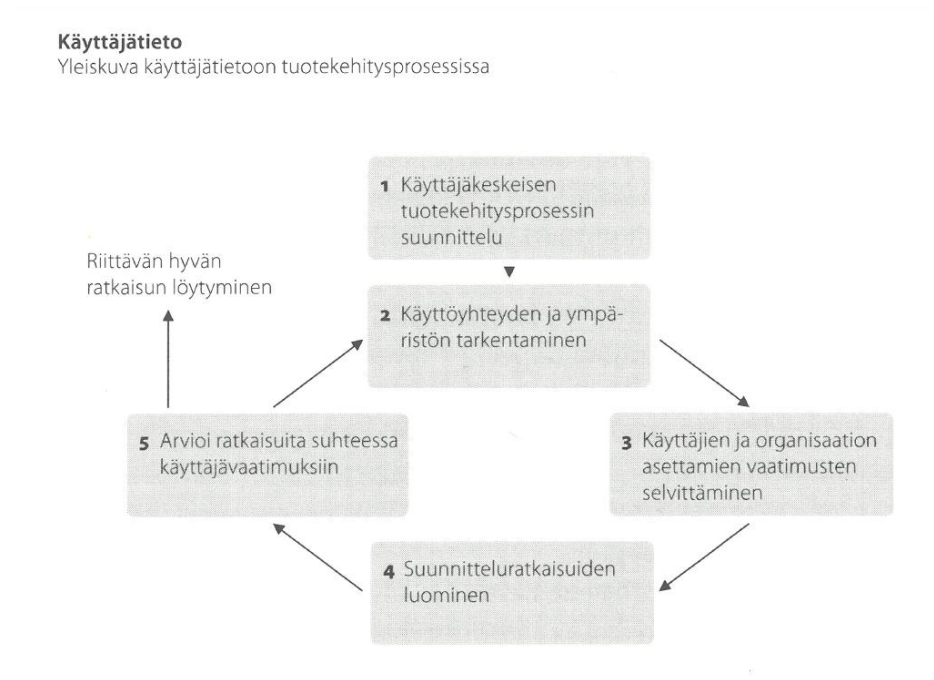
Tuotesuunnittelussa sekä konseptoinnissa tärkeä lähtökohta ovat käyttäjät. Käyttäjätiedon hankinnan tarkoituksena on ymmärtää käyttäjien tarpeita, toiveita, asenteita ja arvoja. Hyvä tuote on toimiva ja kaupallisesti kannattava valmistaa, se on käyttäjälleen hyödyllinen ja miellyttävä sekä tuotannollisesti toteutettavissa (kuva 5.). Tuotteilla viestitään persoonaa ja niiden on myös vastattava omistajansa arvoihin. Tuotteen tulee myös olla houkutteleva ja erottua muusta tuotetarjonnasta. Tuotesuunnittelussa käyttäjätiedon avulla valmistetaan kaupallisesti kannattavat ja toimivat tuotteet. (Hyysalo, 2009, ss. 17–18; Keinonen & Jääskö, 2004, s. 82)

Kuva 5. Tuotesuunnittelun lähtökohdat (Hyysalo, 2009)

Käyttäjäkeskeisessä suunnittelussa (kuva 6.) loppukäyttäjä huomioidaan tuotesuunnittelussa alusta alkaen. Käyttäjätieto vaikuttaa tuotteen ominaisuuksiin ja toimintaratkaisuihin. Käyttäjätieto vastaa ketkä tuotetta käyttävät, miksi, miten ja mihin tarkoitukseen. Käyttäjätieto vastaa myös arvoihin ja tekemisen kohteisiin, se on käsitystä toiminnasta, toiveista ja tarpeista. Konseptisuunnittelussa hahmotellaan tuotteen käyttöympäristöä ja käyttöön kohdistuvaa tietoa. Suunnitteluprosessin lopputulemana on ratkaisu. (Hyysalo, 2009, ss. 19, 61; ks. myös Keinonen & Jääskö, 2004, s. 83)

Kuva 6. Käyttäjäkeskeinen suunnitteluprosessi (Hyysalo, 2009)

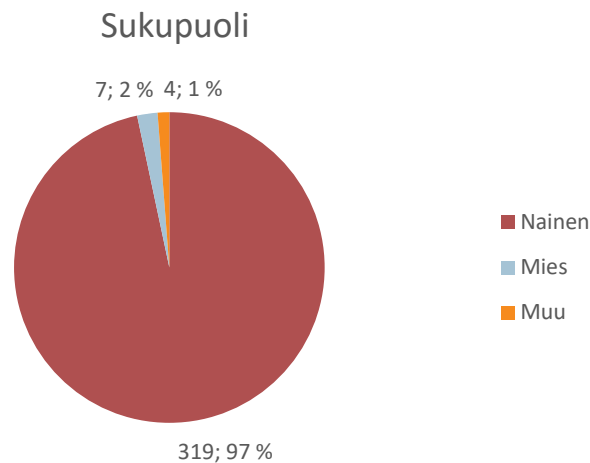
Käyttäjätieto opinnäytetyössä perustuu opinnäytetyössä järjestettyyn kyselyyn, Sitran motivaatioprofiilien (2017) julkaisuun sekä yhteistyöyrityksen asiakaskyselyyn vuodelta 2022. Tiedon perusteella muodostettiin käyttäjäprofiilit tukemaan tuotesuunnittelua.

4.1 Kysely

Opinnäytetyössä tutkittiin kyselyn avulla käyttäjien tarpeita ja toiveita neulevaatteista. Kysely on kirjoitetussa muodossa oleva haastattelu, joka mahdollistaa tiedon hankkimisen laajalta joukolta (Hyysalo, 2009, s. 131). Kysely oli strukturoitu haastattelu eli lomakehaastattelu, joka tehtiin Microsoft Formsilla. Kysely tuotti määrällistä ja laadullista tietoa sisältäen avoimia ja suljettuja kysymyksiä. Tietoa on visualisoitu tieteellisin menetelmin sekä kuvituksin.

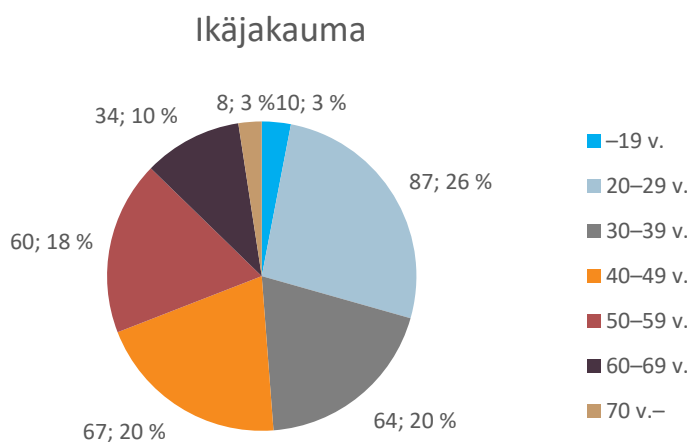
Opinnäytetyön kyselyyn vastasi 330 henkilöä. Kyselytutkimuksen tulokset ja johtopäätökset ovat suuntaa antavia. Kyselyyn vastanneista 97 prosenttia oli naisia (kuva 7.), joten opinnäytetyön kohderyhmäksi keskittyi naiset.

Kuva 7. Vastaajien sukupuolen tilastollinen jakauma

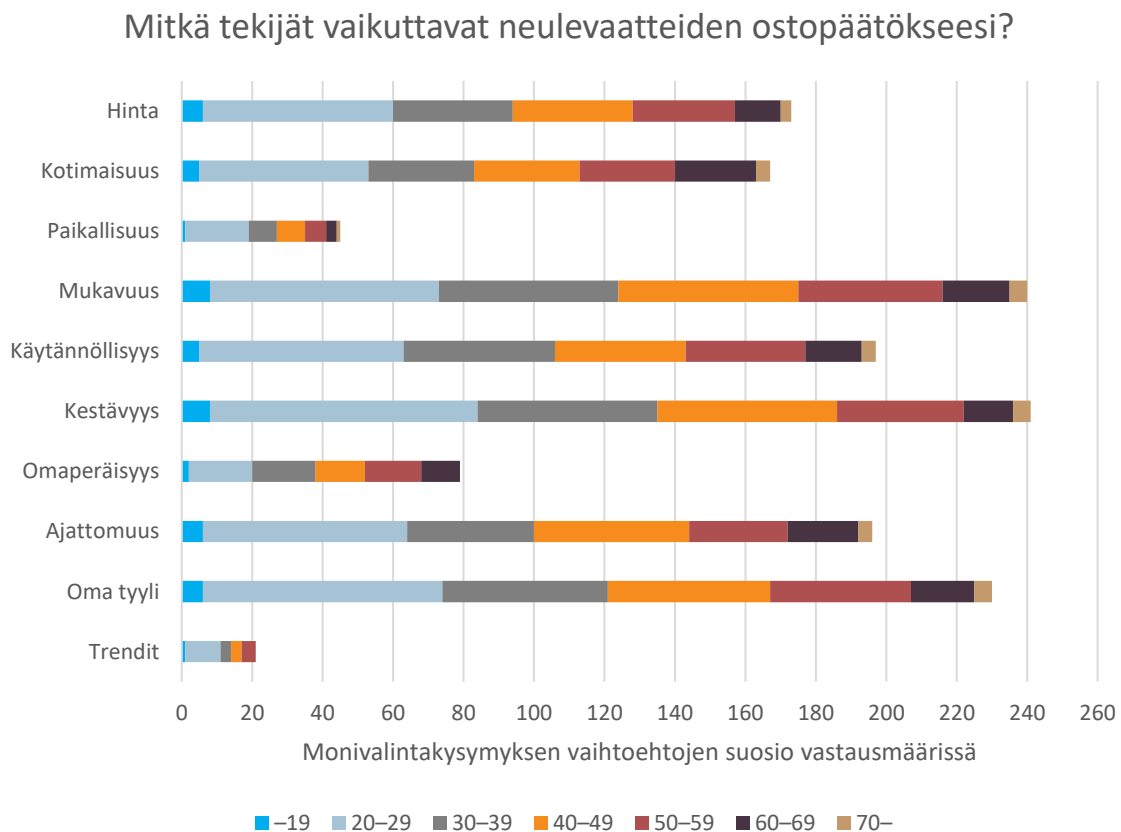
Kyselytutkimuksen ikäjakaumassa (kuva 8.) suurimmaksi vastaajaryhmäksi nousivat kaksikymmenvuotiaat, mikä selittyy kyselyn jakamisesta ammattikorkeakoulun viestintävälineissä, sähköpostilla ja Yammer-ilmoituksella. Tällöin suurena vastaanottajaryhmänä olivat opiskelijat. Kyselyä jaettiin myös Instagram tarinalla. Ikäjakauma on tasainen työikäisten keskuudessa, neljännes vastaajista ovat kaksikymmenvuotiaita, ja kolme-, neljä- ja viisikymmenvuotiaiden ikäryhmät omaavat kukin viidennesosan vastaajien määrästä. Vähemmistöä vastaajissa ovat eläkeikäiset ja alle kaksikymmenvuotiaat, joita kysely ei kunnolla tavoittanut.

Kuva 8. Vastaajien ikäjakauma

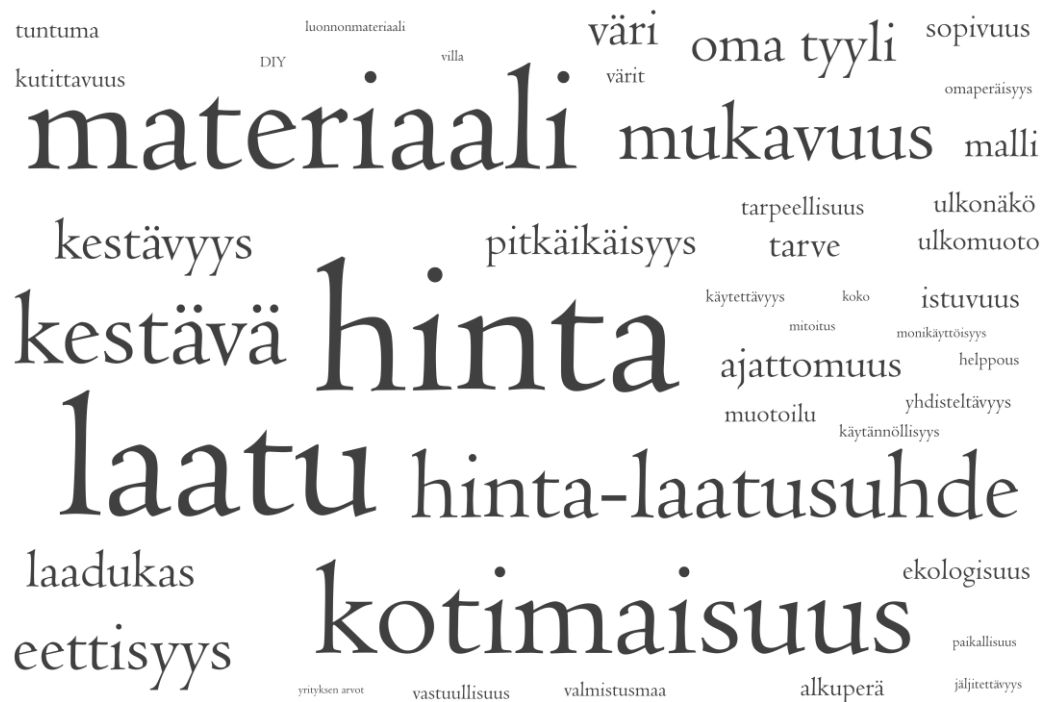
Kolme suurinta vaikuttavaa tekijää neulevaatteen ostopäätöksessä olivat kestävyys, mukavuus ja omaan tyyliin sopivuus (kuva 9.). Nämä kolme arvoa nousivat tärkeimmiksi vaikuttajiksi ostopäätöksessä. Ajattomuus ja käytännöllisyys koettiin myös tärkeiksi ominaisuuksiksi ja ne olivat kannatukseltaan kolmikon jäljessä. Neulevaatteen hinta ja kotimaisuus motivoivat myös vastaajia. Ikäryhmillä oli eroavaisuuksia neulevaatteen ostopäätökseen vaikuttavissa tekijöissä, mutta linja pysyi samankaltaisena suhteessa ikäryhmän vastaajamäärään. Tulokseen vaikuttavat nuorimman ja vanhimman ikäryhmän vastaajien pienempi henkilömäärä, minkä perusteella näiden ryhmien vastauksia ei voi yleistää ikäryhmän yhtenäiseksi näkemykseksi.

Kuva 9. Neulevaatteen ostopäätökseen vaikuttavat tekijät

Kyselyn avoimissa kysymyksissä selvitettiin, mikä on käyttäjille tärkeää ostopäätöksiä tehdessä (kuva 10.). Tärkeät ja toistuvat arvot ovat kuvassa suuremmalla fontilla. Kysymyksen vastauksissa painottui, mitä vastaajat odottivat neulevaatteiltaan ja vastaukset olivat samankaltaiset kuin seuraavassa kysymyksessä: mitä ominaisuuksia vastaajat neulevaatteiltaan haluavat. Ensiksi mainitun kysymyksen muotoiluun olisi kannattanut lisätä, mikä vaikuttaa yleisesti ostopäätöksissä, jolloin vastaukset eivät olisi keskittyneet ainoastaan neulevaatteisiin. Tavoitteena oli ymmärtää käyttäjien arvomaailmaa ja asenteita sekä yleisiä kulutustapoja. Kyselyn kehityskohteena muotoiltaisiin toisin kysymykset ostopäätöksen ja neuleiden toivottavista ominaisuuksista, jotta kysymykset eivät olisi sisällöltään samanlaiset.

Kuva 10. Neulevaatteen arvot sanapilvenä

Käyttäjien vastauksissa korostuivat hinta, laatu, materiaali ja kotimaisuus, jonka toivottiin ulottuvan koko prosessiin. Kotimaisuus vaateteollisuudessa on vahvistuva ilmiö, sekä vastakkainen ilmiö pikamuodille ja halpatuotannolle. Tuotteen valmistumaan lisäksi käyttäjät tahtovat tietää tuotteen tekijästä ja työoloista. Kenties teollisen vallankumouksen myötä ja pikamuodin kiihdyttämänä, tekstiilien siirtyminen koneelliseen tuotantoon on unhoittanut

ihmisten mielestä vaatteiden tekijät. Nykyään eettisyys ja työolosuhteet kiinnostavat yhä enemmän kuluttajia, mikä näkyi myös kyselyn vastauksissa.

Käyttäjien ostopäätöksessä korostui myös väri. Pohdittavaksi jäi suosivatko käyttäjät yksivärisistä tuotteita. Onko vastaus tietoisesti yksikössä, väri, vai onko vastaushetkellä pohdittu tuotteen pääväriä. Vastauksissa korostui myös kestävyys. Sanan voi ymmärtää käytössä kestäväksi sekä kestävä kehityksen mukaiseksi. Käytössä kestävä tuote on myös kestävä kehityksen mukainen, joten sanan tarkoitus on yhteneväinen tulkinnasta riippumatta – käyttäjät tahtovat kestäviä tuotteita niin ajallisesti kuin kestävä kehityksen mukaisesti. Vastausten ongelmana on niiden aitous, täsmäävätkö ne käyttäjien arvoihin ja kulutustapoihin? Ostavatko tai ovatko käyttäjät todella valmiita maksamaan kestävästä tuotteesta?

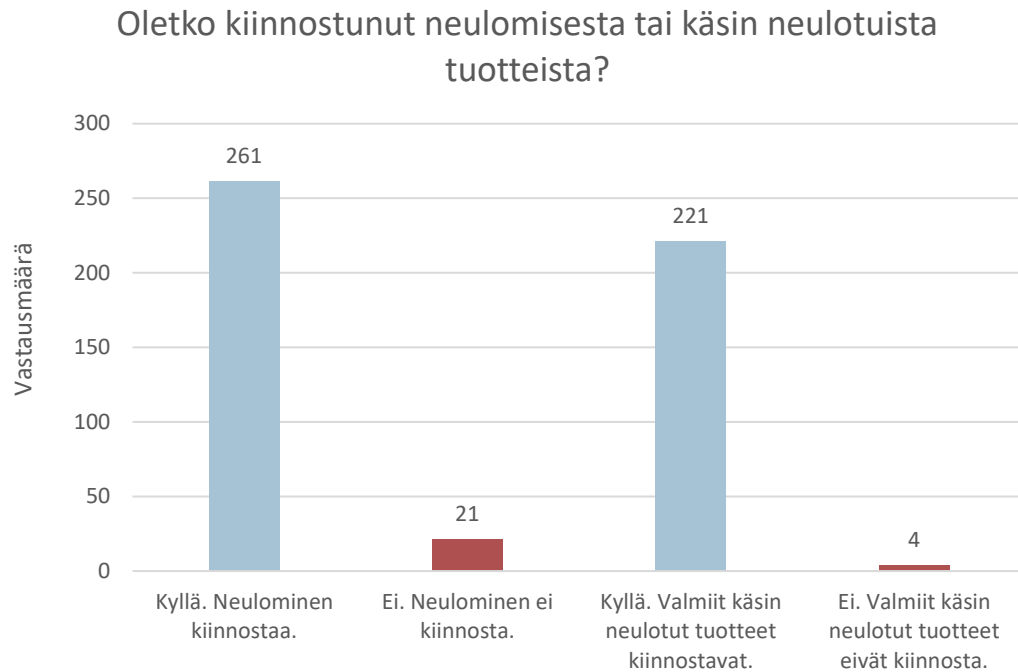
Kyselyssä oli huomattavissa pientä ristiriitaa käyttäjien arvojen ja hintaluokan välillä, jossa laatu oli vaatimuksena ja hinta kauhistuksena. Haasteellista onkin kotimaisen käsityön sopeutuminen kuluttajien rahapussin hyväksymäksi. Vastauksissa korostuivat ostopäätökseen vaikuttavan myös hinta suhteutettuna tuotteen laatuun. Moni oli kuitenkin valmis maksamaan enemmän laadukkaista sekä kotimaisista tuotteista. Vastauksissa toistui myös, ettei aina ole varaa ostaa laadukkaita, kotimaisia sekä kestäviä vaatteita, vaikka tahtoa olisi. Ilmiö oli huomattavissa etenkin opiskelija- ja eläkeikäisten keskuudessa.

Kyselyssä kysyttiin myös neuleiden käytöstä, missä ja milloin neulevaatteita käytetään. Vastaukset olivat yhdenmukaiset ja neuleita käytettiin lämmittämään, arkisin ja jokapäiväisissä tilanteissa, kuten ulkoillessa, kotona, koulussa tai töissä. Opinnäytetyön konseptimalliston tavoitteeksi muodostuivat arkeen sopivat, yhdisteltävät ja käytettävät neulevaatteet.

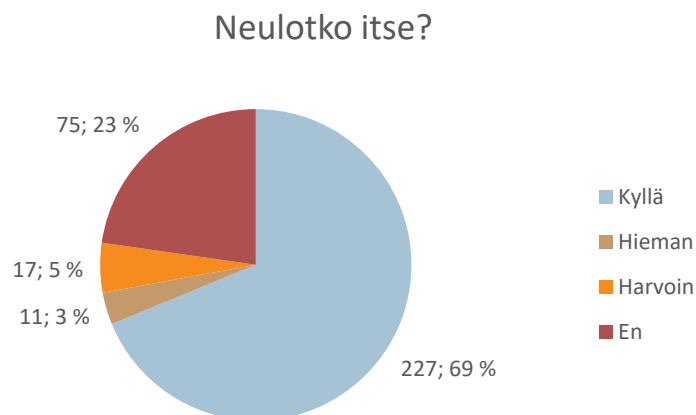
Monivalintakysymyksessä käsin neulominen sai osakseen kiinnostusta (kuva 11.) niin tekemisen kohteena kuin valmiina tuotteina. Muutamit vastaajat kertoivat neulovansa itse kaikki neulevaatteensa. Valta osa vastaajista kertoi neulovansa joko useammin tai harvemmin (kuva 12.). Vastaajista 23 prosenttia kertoi, etteivät neulo, mutta heidän keskuudessaan ilmeni kiinnostusta neulomisen aloittamisesta. Suurin osa vastaajista, 94

prosenttia, omistaa käsin neulotun vaateen (kuva 13.). Suomessa käsin neulotut vaatteet ovatkin yleisiä pukeutumisessa.

Kuva 11. Kiinnostus käsin neulomisesta

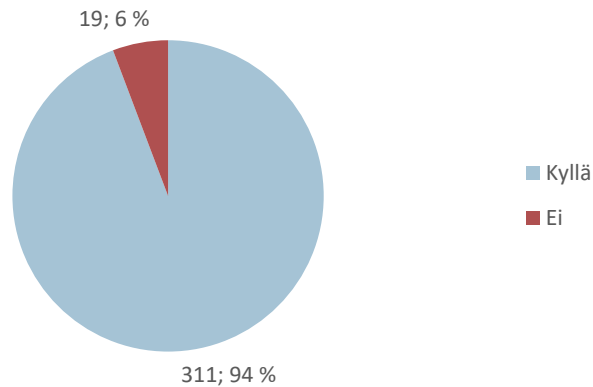

Kuva 12. Vastaajien neulomisaktiivisuus

Kuva 13. Käsien neulottujen vaatteiden omistaminen

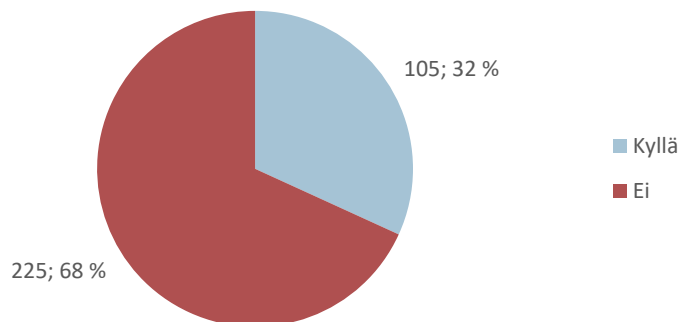
Omistatko käsien neulotun vaatteen?

Kyselyssä Myssyfarmin tuotteita olivat ostaneet 32 prosenttia (kuva 14.). Muita kommentteja -kohdasta ilmeni, ettei osa vastaajista vielä tuntenut Myssyfarmia.

Kuva 14. Vastaukset Myssyfarmin tuotteiden ostamisesta

Oletko ostanut viimeisen vuoden sisällä Myssyfarmin tuotteita?

Kyselyn huolenaiheena oli vastausten rajaaminen neulottuihin vaatteisiin, pois lukien kuluttajien tuntema trikooneulos. Kyselyn neulevaatteita koskeviin kysymyksiin lisättiin: pois lukien trikootuotteet, jotta vastaukset pysyisivät rajatussa aiheessa. Kyselyä ei rajattu kokonaan käsien neulottuihin tuotteisiin, sillä tietoa haluttiin kerätä yleisesti neulevaatteisiin

kohdistuvista vaatimuksista. Opinnäytetyön aatteena on käsin neulottujen vaatteiden yleistäminen markkinoilla.

Kyselytutkimuksen tavoitteena oli ymmärtää kuluttajia ja kerätä käyttäjätietoa neulevaatteista. Kyselyn ongelmana on vastaajien pinnallisuus: ovatko käyttäjien vastaukset yhdenmukaiset toiminnan kanssa? Konseptimalliston suunnitteluprosessin tueksi muodostettiin käyttäjätietoon perustuvat käyttäjäprofiilit. Yhteistyöyrityksen asiakaskyselyn (2022) vastausten pohjalta konseptimalliston tavoitteeksi nousi neulevaatteiden suunnittelu myös taidokkaammille neulojille sekä valikoiman laajentaminen.

4.2 Käyttäjäprofiilit

Käyttäjäprofiilien laatimisessa tietoperustana toimivat opinnäytetyössä järjestetty kysely, Sitran motivaatioprofiilit sekä yhteistyöyrityksen vuoden 2022 asiakaskysely. Sitra selvitti tutkimuksessaan mikä motivoi suomalaisia kuluttamaan kestävämmiin. Sitran tutkimuksen tarkoituksena oli ymmärtää suomalaisten motivaatiotekijöitä ja kulutustottumuksia. Sitran tutkimustietoa käytettiin käyttäjäprofiilien henkilökuvaukseen.

Sitran (2021) motivaatioprofiilien syvähaastatteluissa ilmeni, että suomalaiset haluavat yksinkertaistaa elämäänsä keskittymällä tärkeään ja luopumalla turhasta. Suomalaisille yleisenä motivaatiotekijänä olivat myös oman näköinen ja itsenäinen elämä, helpompi arki sekä pienistä asioista nauttiminen. Tutkimuksen mukaan tasapainoisen elämän ja hyvinvoinnin merkitys on kasvanut. Suomalaisilla vaikuttavat erilaiset motivaatiotekijät hyvän elämän tavoittelussa. Sitran (2021) julkaisun mukaan kestävästä elämäntavasta tulisi tehdä arkinen ja porrastettu siirtyminen. (Kaitosalmi ym., 2021)

Opinnäytetyön kyselytutkimuksen sekä yhteistyöyrityksen asiakaskyselyn tuloksissa oli huomattavissa käyttäjien toivovan neuleilta kestävyyttä. Niinimäen väitöskirjan (2011) mukaan moni kuluttaja on valmis maksamaan enemmän eettisistä ja ekologista vaatteista, käyttämään vaatteita pidempään sekä huoltamaan vaatteitaan kestävämmiin (Niinimäki, 2011, s.78). Yhteistyöyrityksen asiakaskyselyssä selvisi suomalaisia motivoivan myös kotimaisen vaateteollisuuden kannattaminen.

Sitran motivaatioprofiilien, yhteistyöyrityksen asiakaskyselyn sekä opinnäytetyön kyselyyn perustuen muodostettiin käyttäjäprofiilit. Tietoa on sovellettu käyttäjäprofiilien muodostamisessa ja käyttäjäprofiileista on tehty tarinallinen henkilökuvaus.

Käyttäjäprofiileja luotiin kaksi kappaletta, jotta konseptin suunnittelussa huomioitaisiin tasaisesti käyttäjien ikä, taustat ja tarpeet. Käyttäjäkuvaukset ovat kuvitteelliset eivätkä kerro todellisesta henkilöstä.

4.2.1 Käyttäjäprofiili 1

Ensimmäisen käyttäjäprofiilin edustajat ovat keski-ikäiset naiset. Tähän ryhmään kuuluvat omaavat tasapainoisen elämän ja taloudellisen aseman. Sitran (2021) motivaatioprofiileissa esitetään 17 prosenttia suomalaisista olevan hyvinvoinnin ja luonnon vaalijoita. Tälle ryhmälle terveys, henkinen ja fyysinen hyvinvointi ja ympäristön tila ovat tärkeitä. Kuluttajina he ovat harkitsevia ja valikoivia, ja suosivat laadukasta ja kestävää. Arjessa tämä näkyy satokauden mukaisen lähiruuan sekä kotimaisen tuotannon ja tuotteiden suosimisena. (Kaitosalmi ym., 2021)

Ryhmän edustajaksi on luotu käyttäjäprofiili (kuva 15.), joka on nimetty Tiina. Tiina on 48-vuotias, jonka perheeseen kuuluvat aviopuoliso, aikuiset lapset, lapsenlapsi sekä koira. Asuntolaina on maksettu ja jälkikasvu on muuttanut pois. Luonnossa liikkuminen on tuonut Tiinalle motivaation luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. Hän haluaa lapsenlapsensa saavan nauttia pulkkamäestä ja puhtaista vesistöistä. Tiina suosii laadukkaita ja kestäviä tuotteita. Hän kokee kuluttavansa kestävästi, vaikka välillä kaipaa elämyksiä ja matkustaa.

Tiina elää tasapainoista ja omannäköistä elämää. Hänellä on hupsutteleva luonne ja hän osaa nauttia arjesta. Hän on luottavainen tulevaisuuteen. Tiina on elämäkokemuksen karttuessa oppinut olemaan miellyttämättä muita. Käsityöt ovat hänelle mieltä rauhoittava harrastus. Neulomisen hän aloitti uudelleen, ja hän arvostaa käsityötä. Myssyfarmi on hänelle tuttu yritys ja hän innostui suomenlampaan villasta neulomiseen. Neulomiselle hän kaipaa sopivasti haastetta ja värikkyyttä.

Kuva 15. Ensimmäinen käyttäjäprofiili (mukaillen Karpovich, 2020)

Käyttäjäprofiili #1

Tiedostava ja energinen

Tiina
48 v.
Omakotitalo, Pirkkala
Talon laina on maksettu.
Ammatti: toimistosihteeri
Perhe: aviomies, kaksi aikuista lasta, yksi lapsenlapsi, cockerspanieli, kuin kolmas lapsi.
Harrastukset: liikunta ja käsityöt
Tiinalle tärkeää ovat terveelliset elämäntavat, henkinen ja fyysinen hyvinvointi. Vapaa-ajalla hän neuloo koko perheelleen asusteita. Pukee myös miehensä ja koiransa neuleisiin. Neulomisen hän aloitti uudelleen ja huomasi, ettei se niin vaikeaa ollutkaan. Kuluttajana hän on valikoiva ja tiedostava, suosii laadukkaita, kotimaisia ja paikallisia tuotteita. Vaatteilta hän haluaa mukavuutta ja käytännöllisyyttä. Tiinalla on tasapainoinen elämä, joskin hieman hupsutteleva luonne. Hän touhuaa paljon ja on monessa paikassa mukana. Hän kokee elävänsä kestävästi, vaikka välillä matkustelee. Hän seuraa uutisia ja lehtiä. Tutustui Myssyfarmiin jo tovi sitten. Arvostaa käsityötä sekä laatua.

”Minulla on lempivaatteita, en kerää ylimääräistä vaatevarastoa. Koetan välttää turhaa kuluttamista”

4.2.2 Käyttäjäprofiili 2

Toisessa käyttäjäprofiilissa (kuva 16.) on hyödynnetty Sitran julkaisusta (2021) säästäväisen suunnittelijan ja iloisen arjen pyörittäjän piirteitä. Käyttäjäprofiilin henkilö, Olivia, on hieman yli kolmekymmentä. Hänellä on vihdoin vakituinen työpaikka omalta alalta. Hän elää avomiehensä ja adoptiokissansa kanssa Helsingin Vallilassa, mistä he ostivat oman kerrostaloasunnon. Asuntolainan myötä Olivia ajattelee tietoisemmin tehdessään ostospäätöksiä, mutta tahtoo olla murehtimatta liikaa. Hänelle on tullut tärkeäksi yrittää nauttia arkisista asioista. Hän harrastaa valokuvaamista ja on perustanut Instagram-tilin kuvilleen.

Olivia ei tietoisesti painota ympäristöarvoja. Hänen kestävä elämäntapansa koostuu säästäväisyydestä. Hän kuulee ja lukee ilmastonmuutoksesta, mutta ei tahdo liikaa ajatella asiaa, ettei ahdistuisi. Hän tuntee, ettei itse pysty enempää vaikuttamaan asiaan.

Muuttamisen myötä Olivia on yksinkertaistanut elämäänsä ja on vähentänyt tavaroiden määrää. Säästäväisyys ilmenee kuluttamisessa, hän ostaa vain tarpeeseen, lainaa lähipiiriltä ja ostaa käytettynä.

Olivia haluaa elää omannäköistä elämää. Hän pyrkii elämään säästäväisesti, mutta välillä kaipaa elämyksiä. Hän seuraa sosiaalista mediaa ja uutisia, mutta tahtoo myös rauhoittua ja olla seuraamatta maailman menoa. Olivia muistaa käsityötunneiltaan, kuinka hidasta käsillä tekeminen olikaan. Hänessä on herännyt pientä mielenkiintoa käsitöitä kohtaan. Hän miettii, että kenties maltti on kasvanut sitten peruskouluiän. Myssyfarmin on kuullut mainittavan sosiaalisessa mediassa, ja yritys on hänelle vielä uusi. Neulepaketin ostaminen kiinnostaa häntä, mutta on epävarma taidoistaan: ”Onneksi voin ostaa valmiin tuotteen”.

Kuva 16. Toinen käyttäjäprofiili (mukaillen Mucha, 2019)

Käyttäjäprofiili #2

Omatahtoinen ja valpas

Olivia
32 v.
Kerrostalo-asunto, Vallila
Asuntolaina
Ammatti: Tradenomi, tietojenkäsittely
Perhe: avomies ja adoptoitu kissa
Harrastukset: valokuvaaminen
Muuttivat hiljattain omaan asuntoon.
Muuton yhteydessä Olivia karsi tavaroiden ja vaatteiden määrää. Olivian elämä on alkanut tasapainoistua, hänestä on omien sanojensa mukaan tullut ”tylsä aikuinen”. Vapaa-ajalla Olivia ylläpitää valokuvaamisen Instagram-tiliään. Vaatteet hän ostaa oman tyyliinsä mukaisesti ja innostui second hand vaatteista ystäväpiirin vaikutuksesta. Olivia ei ole neulonut peruskoulun käsityötuntien jälkeen, ja hänelle on heräämässä mielenkiinto käsitöiden aloittamisesta. Oliviana on tullut tiedostavampi kuluttaja, mutta hän kaipaa myös elämyksiä arkeensa. Mysyfarmiin hän tutustui hetki sitten sosiaalisen median kautta, mutta yritys on vielä hieman uusi hänelle.

“En osta shoppailun vuoksi, ainoastaan tarpeeseen. Välillä kyllä tulee ostettua edullisia vaatteita, vaikka ne eivät ole kestäviä ja ekologisia.”

5 Neulesuunnittelu

Konseptimalliston suunnittelun perustana olivat tietoperusta, käyttäjätieto sekä käyttäjäprofiilit. Tiedon perusteella on tarkennettu konseptimalliston tavoitteita ja piirteitä. Konseptimalliston tavoitteena on vastata käyttäjien tarpeisiin ja suunnitteluprosessin lopputuloksena tavoitellaan monipuolisia ja yhdisteltäviä vaatteita, jotka laajentavat yhteistyöyrityksen tuotevalikoimaa.

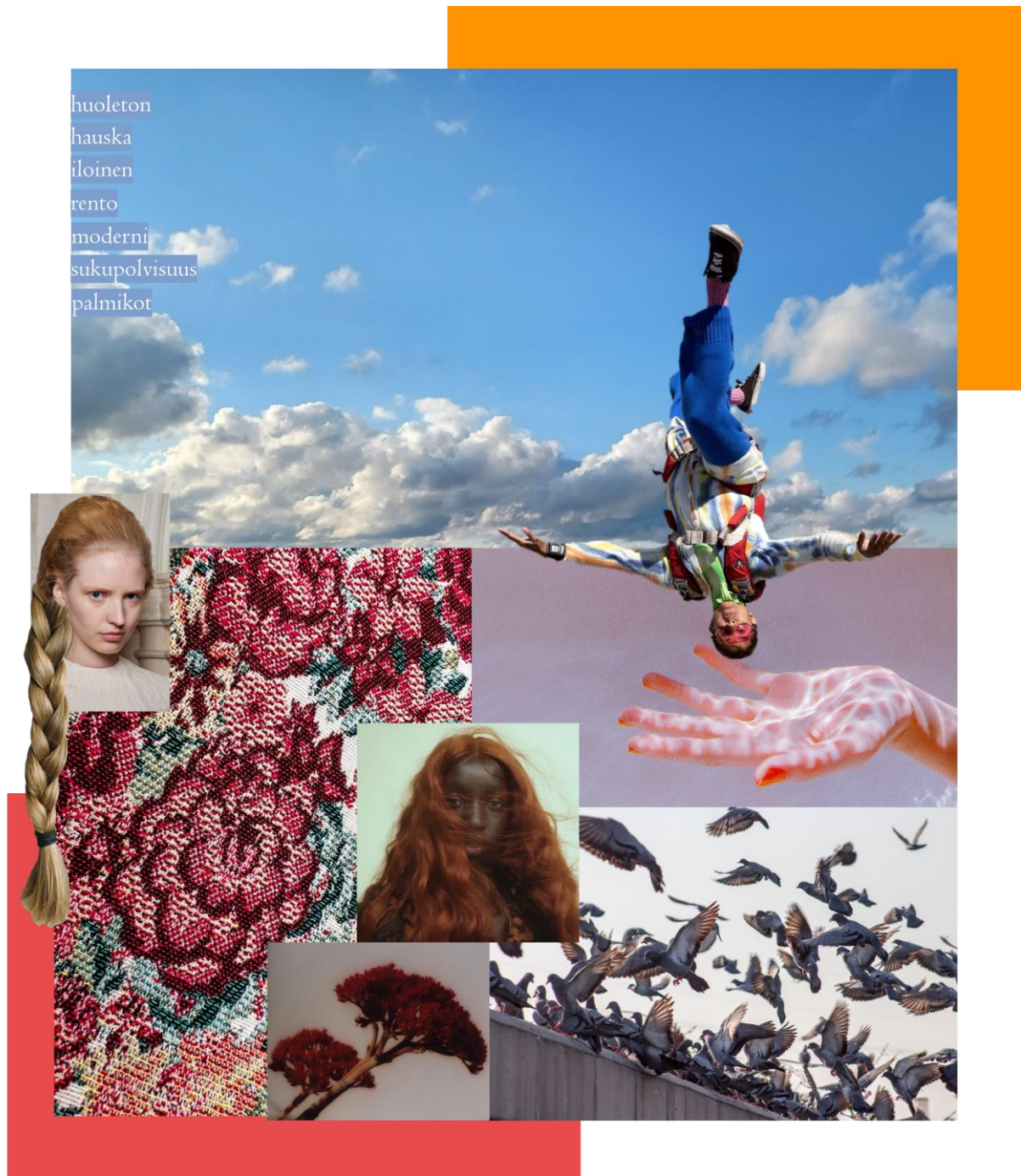
5.1 Inspiraatio

Inspiraatio konseptimallistolle syntyi maalaisen elämäntavan ja urbaanin maailman piirteistä. Pöytyällä on paljon peltoa, maatiloja ja metsää, ja se omaa pitkät historialliset juuret

(Myssyfarmi, n.d.-e). Maaseudun rauha ja kiireettömyys on vastakohta kaupungin hektiselle rytmille. Asiat hoidetaan kymmenen vuoden sisällä. Inspiraatioon ovat vaikuttaneet myös henkilökohtaiset kokemukset Pöytyästä työharjoittelun ajalta. Pöytyällä on paljon peltoa ja metsää, tasamaata ja rosoisia teitä. Yhteisöllisyys ja kulttuuriperimä nousivat Pöytyästä esiin.

Moodboardin (kuva 17.) tunnelma on huoleton, iloinen ja hupsutteleva. Kolmen kirjaimen lyhennyksenä: hih. Naurahdus ja hihitys kuvaakin hyvin moodboardia ja malliston teemaa. Tunnelma on keveä, ikään kuin lähtisi lentoon. Iloinen ja kevyt tunnelma muodostuivat malliston teemoiksi. Huonona hiuspäivänä voi hiukset palmikoida kiinni tai vaihtoehtoisesti laittaa Myssy päähän ja lähteä kylälle. Vanha käsityötekniikka kohtaa modernin elämäntyylin. Maaseudulla aika on pysähtynyt, kiire ja hektisyys katoavat hiljaisuuteen ja levollisuuteen. Ainoat sesongit ovat vuodenaajat. Ajatus on yhteneväinen aikaa kestävän konseptimalliston kanssa: yksinkertaiset, pitkäikäiset ja monikäyttöiset neulevaatteet.

Kuva 17. Moodboard

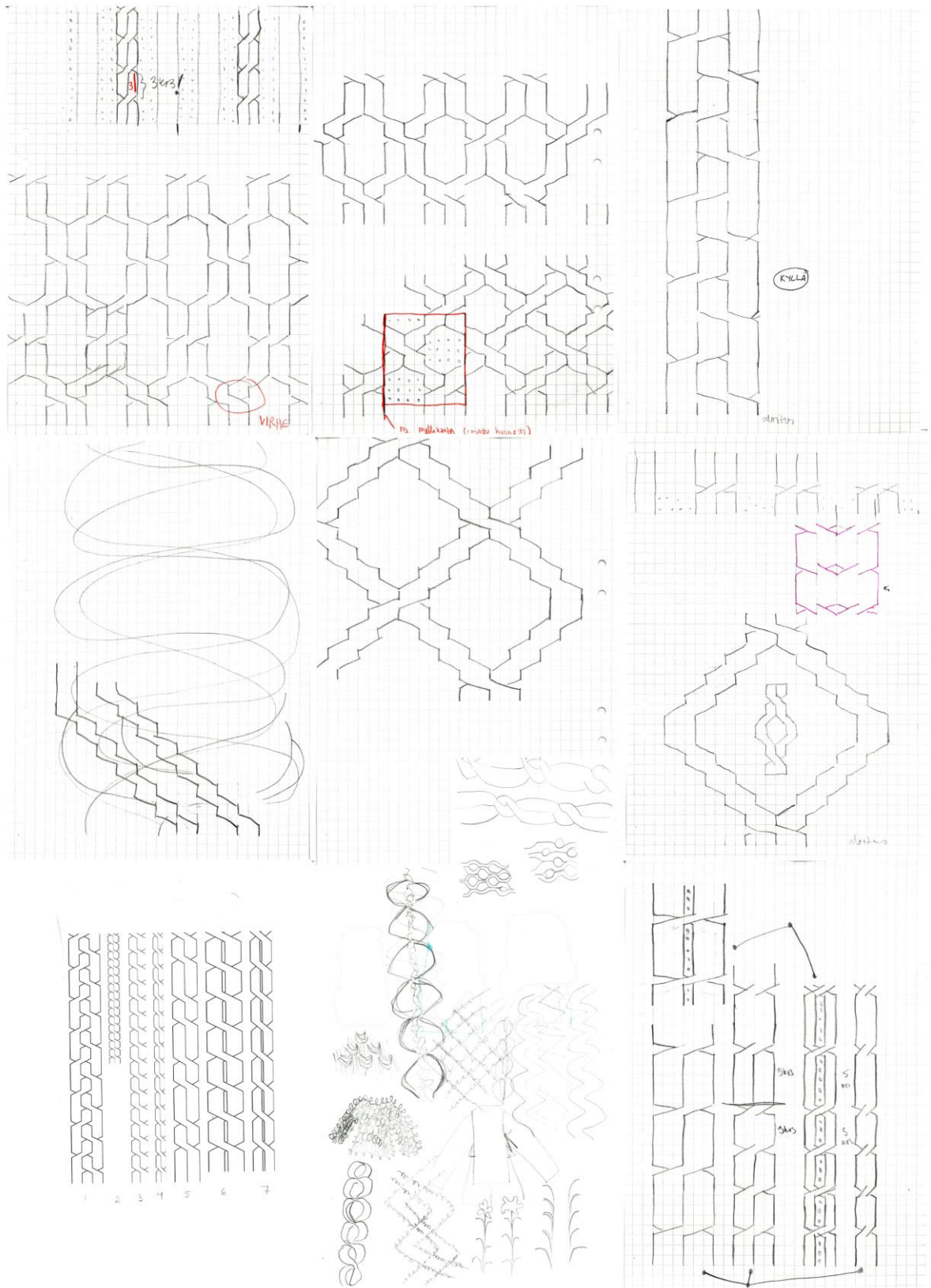

5.2 Suunnitteluprosessi

Konseptimalliston suunnittelussa huomioitiin käsityöläiset eli tuotteiden valmistajat. Myssymummoilta kysyttiin palmikoiden sujuvuudesta sekä mielisestä neuletiheydestä. Myssymummojen vastauksissa suosituimmaksi puikkokokoksi osoittautui 3–4 millimetrin puikot. Palmikot saivat hyvän vastaanoton Myssymummojen keskuudessa. Palmikoiden neulomisen kerrottiin onnistuvan sekä olevan mukavia neuloa ja tuovan vaihtelua neulomiseen. Keskustelussa nousi ilmi myös värin merkitys, sillä mustassa värissä palmikot eivät erotu ja mustasta langasta on ikävä neuloa. Väite mustan langan haasteellisuudesta vahvistui niin omista havainnoista ja neuletöistä kuin edesmenneen isoisoäidin parjauksista mustasta langasta. Myssymummoilta saadut neuvot tukevat konseptimalliston suunnittelua. Sukupolvisuus korostuu myös suunnitteluprosessissa, sillä tiedot ja taidot välittyvät sukupolvien yli niin omalta mummolta kuin Myssymummoilta.

Seuraavissa kuvissa näytetään suunnittelun prosessin aikaiset luonnokset ja ideat. Neulevaatteiden suunnittelu alkoi vapaalla luonnostelulla (kuva 18.), jossa etsittiin ideoita ja malleja. Palmikoiden muotoa luonnosteltiin ruutupaperin avulla (kuva 19.), jolloin silmukoiden merkintä helpottui. Neulevaatteiden lisäksi luonnosteltiin asusteita (kuva 20.), sillä luonnollisesti Myssyfarmille suunniteltavaan konseptimallistoon täytyy sisältyä Myssy.

Kuva 19. Palmikoiden luonnostelu

Kuva 20. Asusteiden luonnostelu

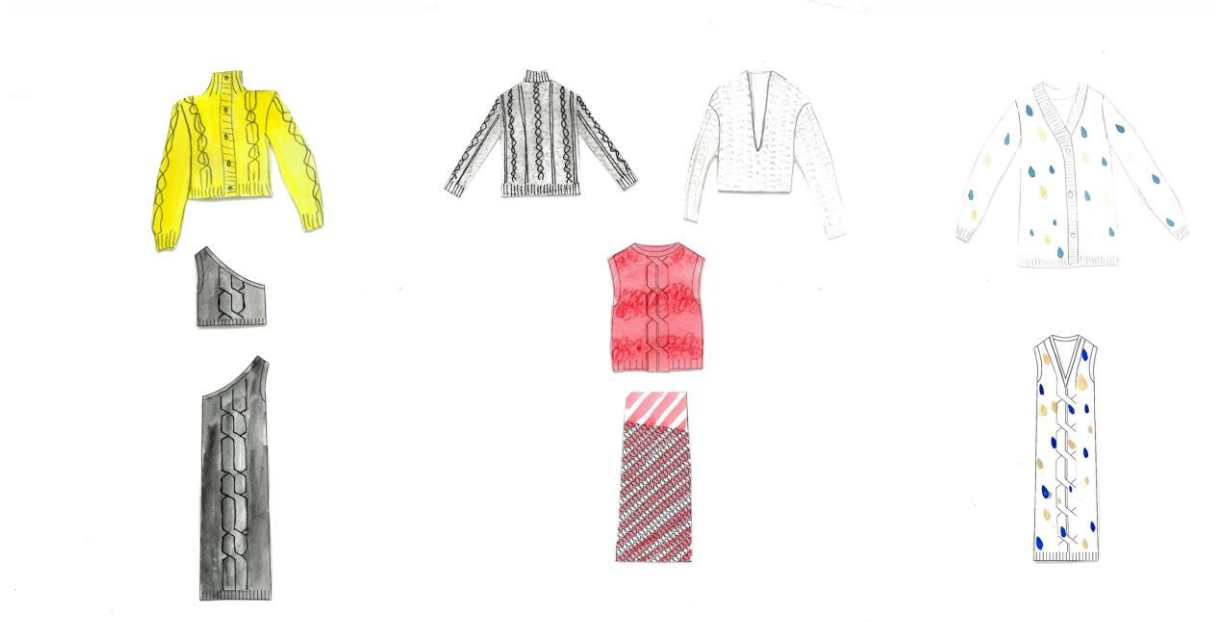

Luonnosten pohjalta muodostui suunta konseptimallistosta (kuva 21.), jota työstettiin eteenpäin muodostaen kolmeasukokonaisuutta (kuva 22.). Konseptimalliston lähtökohtana oli lisätä vaihtelevuutta neulomiseen pintaneuloksilla.

Kuva 21. Ideoiden koonti

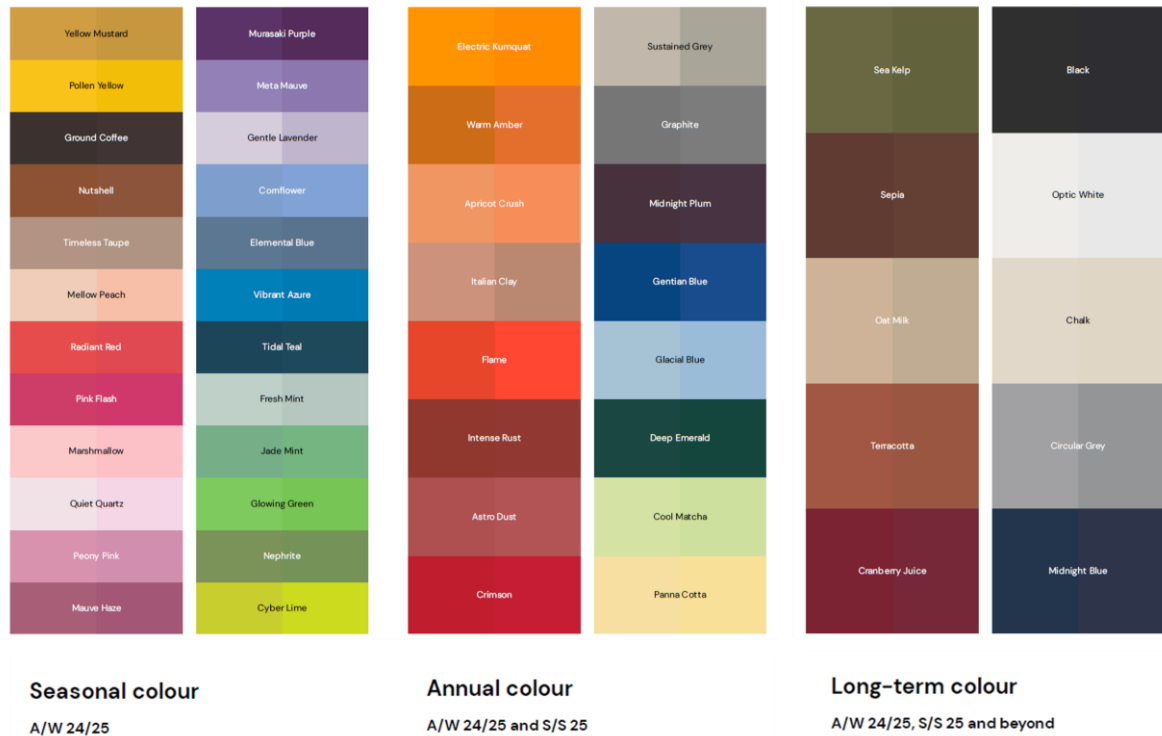

Kuva 22. Kolmen asukokonaisuuden luonnos

WGSN:n väriennusteessa (kuva 23.) ennustetaan vuosille 2024 ja 2025 sekä kirkkaita että pitkäikäisiä ja tasapainoisempia värejä. Malliston tunnelmassa painottuu iloisuus, rentous, sekä sukupolvisuuden ja modernin yhteentörmäys. Konseptimalliston värit valikoituivat tunnelman, mutta myös ajattomuuden perusteella. Tuotteille luotiin kolme väri variaatiota, joissa on mukana ajaton sekä värikäs vaihtoehto.

Kuva 23. Väriennuste AW24/25 ja SS25 (mukailleen Smith, 2022)

6 Konseptimallisto

Opinnäytetyön alakysymyksenä oli, miten trendit näkyvät aikaa kestävässä villatuotteissa. Opinnäytetyössä järjestetyn kyselyn vastausten perusteella käyttäjille oli trendejä tärkeämpää laadukkaat, kestävät ja mukavat neulevaatteet. Trendit kuitenkin saattavat tiedostamattomasti näkyä ostamisessa, sillä vaateliikkeissä tuotteet omaavat esimerkiksi sesonkien mukaisen värityksen, joka vaihtelee trendien ja vuodenaikojen mukaan. Kyselyssä ilmeni, etteivät käyttäjät osta ensisijaisesti trendien mukaisia neulevaatteita.

Kestävä muotoilu ilmenee villatuotteissa ajattomana ja sesongittomana muotoiluna. Kestävyyttä tuodaan paikallisella tuotannolla sekä kestävillä ja luonnollisilla materiaaleilla. Kestävyys on myös ekologisuuden lisäksi eettistä tuotantoa, jossa työntekijöillä on reilu asema ja hyvät työolot. Kotimaista ylijäämä villaa hyödyntämällä minimoidaan jätettä ja haaskausta. Suomenlampaan villa on myös lähellä tuotettua, mikä vähentää logistiikan päästöjä. Monikäyttöisyydellä lisätään neulevaatteiden käyttökertoja ja vähennetään

tarvittavien vaatteiden määrää. Tunnesidoksen kasvattaminen lisää myös neulevaatteen käyttöä ja huoltoa ja näin ollen mahdollistaa kestävästä kulutuksesta. Opinnäytetyössä selvitettiin myös, että käsityöllinen tuotanto lisää tuotteiden arvostusta ja parantaa laatua. Voi siis päätellä, että itse neulottuna vaatteiden arvostus nousee, sen työvaiheiden ja valmistuksen ymmärtämisen kautta.

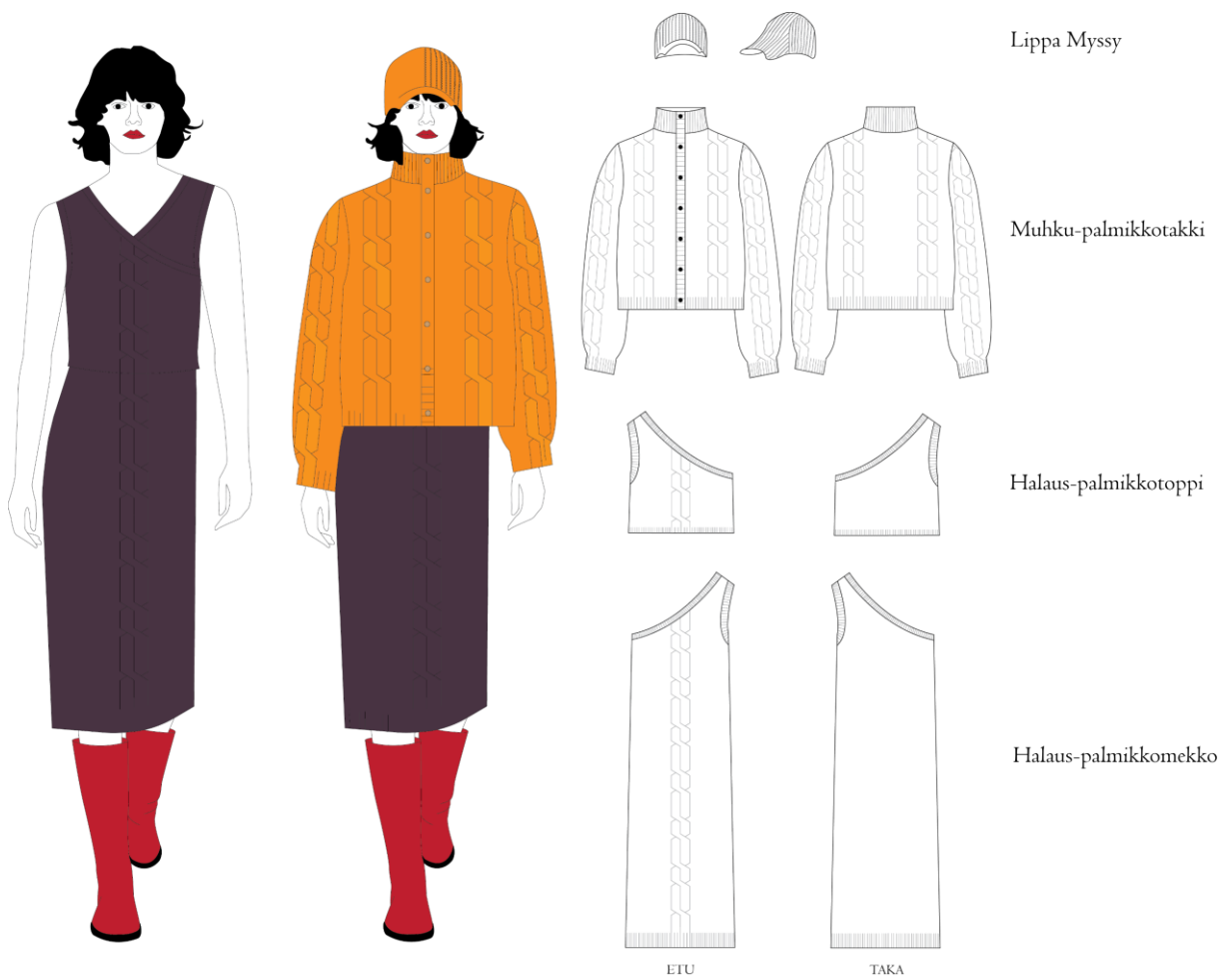
Myssyfarmille suunniteltu käsin neulottava konseptimallisto koostuu kolmesta asukokonaisuudesta (kuva 24.). Malliston filosofia on helppo, iloinen ja oman näköinen arki. Käyttäjätiedonhankinnassa korostui neuleiden käyttö arjessa, joka muodostui konseptimalliston päämääräksi. Tavoitteena oli konseptimallisto, joka soveltuu arkikäyttöön tuoden lisäarvoa jokapäiväisiin tilanteisiin. Konseptimallisto julistaa helppoa arkea, elämän iloa ja kestävämpää kulutusta. Se on hyvänmielen vaatemallisto, jonka periaatteena on: vähemmän on enemmän. Konseptimalliston neulevaatteet on suunniteltu yhdisteltäviksi ja monikäyttöisiksi. Niiden tarkoituksena on toimia monessa käyttötilanteessa ja kestää aikaa.

Kuva 24. Konseptimallisto

Ensimmäinen asukokonaisuus (kuva 25.) muodostuu ohuesta langasta neulottavista Halausmekosta ja Halaus-topista, joissa on keskellä palmikko. Halaus-neuleet täydentävät toisiaan ja yhdessä puettuna ne muodostavat halauksen. Kokonaisuuteen kuuluu myös Muhku-palmikkoneuletakki, jossa on enemmän palmikkoa. Neuletakki on nimensä mukaisesti paksusta langasta neulottu, ja sopii mahdollisena neulepakettina myös palmikoita aloittavalle. Asukokonaisuutta täydentää Lippa Myssy, joka neulotaan muotonsa pitäväksi keskivahvasta langasta patenttineuloksella.

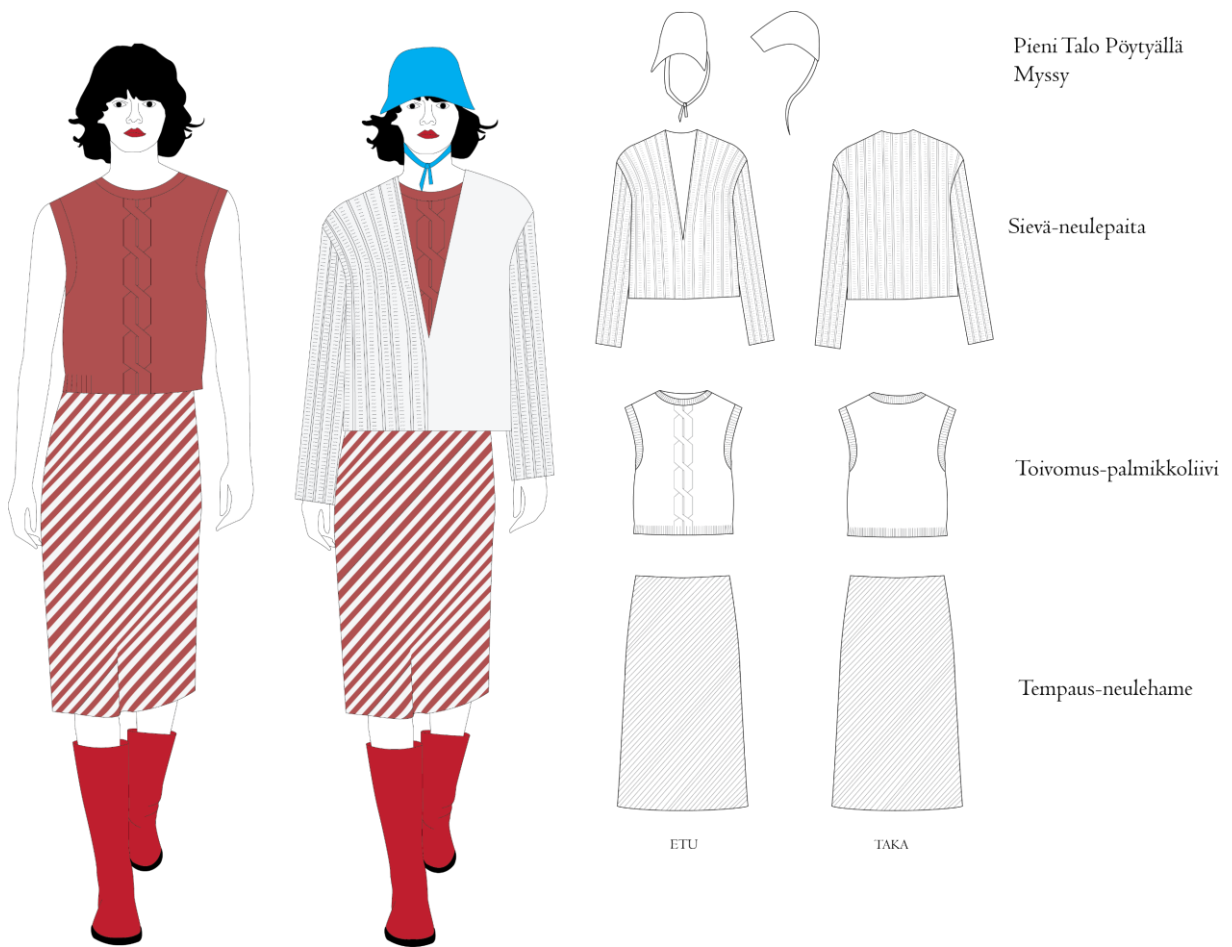
Kuva 25. Ensimmäinen asukokonaisuus

Toinen asukokonaisuus (kuva 26.) pitää sisällään Tempaus-hameen, joka neulotaan täysvinoon mahdollistaen laskeutuvan helman. Tempaus hameessa tehosteena on täysvino raidoitus ja raidat jatkuvat spiraalin omaisesti etu- ja takakappaleissa, jotka neulotaan

erikseen. Toivomus-liivissä on keskellä edessä palmikko ja se on neulottu keskivahvasta langasta, jolloin neulepakettina se sopii myös palmikoiden aloittajalle. Sievä-neulepaidassa on pintaneuloksena rikottu joustinneule ja siinä on syvä v-pääntie. Neulepaita sopii päällineuleeksi toimistolle esimerkiksi kauluspaidan päälle. Aasukokonaisuuden päähineenä on Pieni talo Pöytyällä Myssy, jonka malli juontaa hilkasta. Tässä päähineessä on kaulan alle solmittavat nauhat, joten päähine sopii tuuliselle säälle.

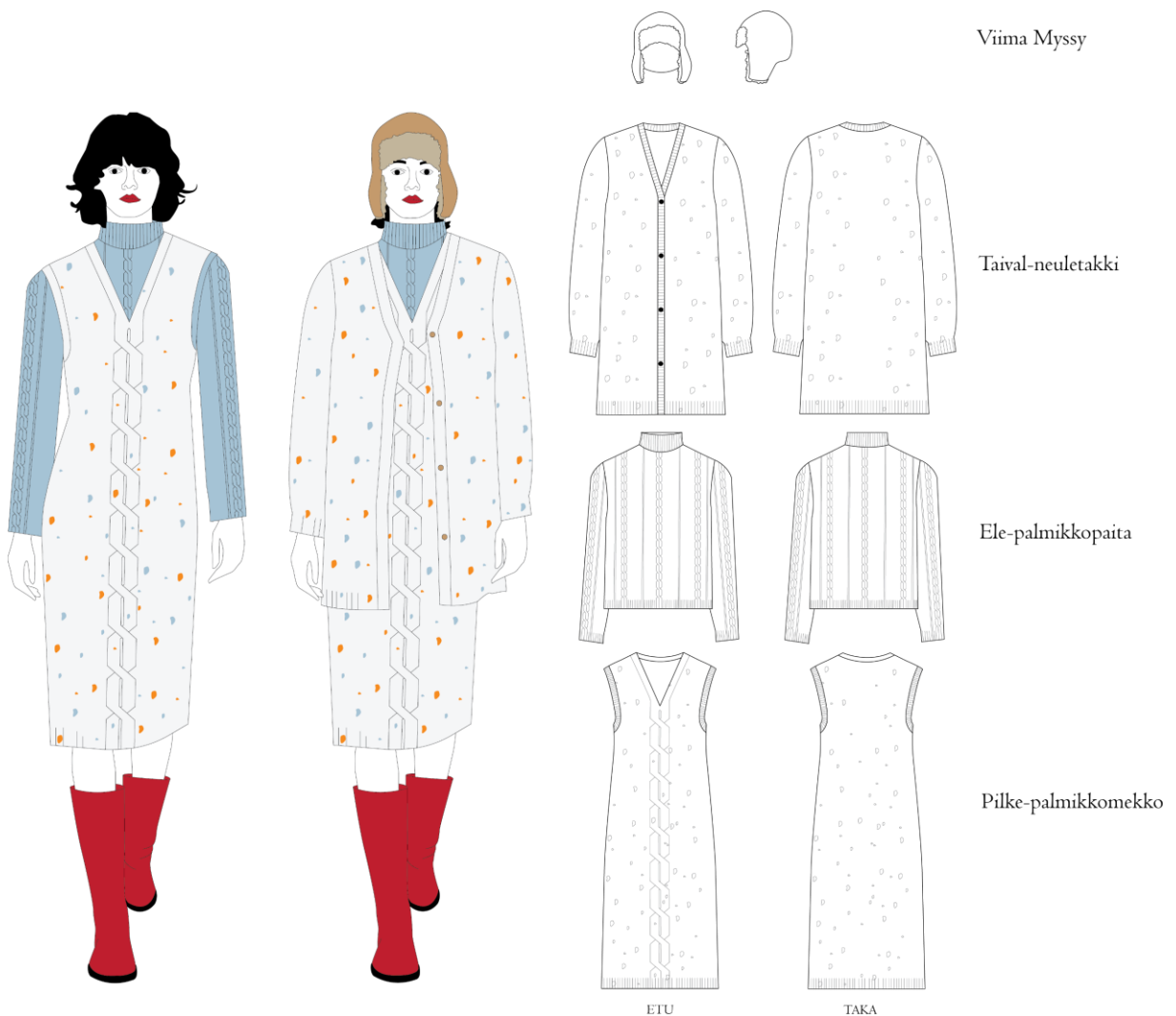
Kuva 26. Toinen asukokonaisuus

Viimeinen asukokonaisuus (kuva 27.) koostuu Pilke-palmikkomekosta, jonka värityksessä on neulotut pilkut. Harvakseltaan neulotut, muutaman silmukan kokoiset väripilkut mahdollistavat jämälankojen hyödyntämisen ja neuleesta ei tule liian vahvaa, sillä lankaa ei tarvitse kuljettaa neuloessa mukana, mikä usein on haasteena kirjoneuleissa. Taival-

neuletakissa on samanlainen väritys, ja se on sileää oikeaa neuletta. Ele-palmikkopaita neulotaan ohuesta langasta, jolloin paidasta tulee kevyempi. Neulepaitaa koristavat pienet palmikot. Asukokonaisuuden päähineenä on Viima Myssy, johon neulotaan lenkkineuloksella pörröiset läpät. Malli jäljentelee perinteistä karvahattua, mutta on neulottu versio siitä.

Kuva 27. Kolmas asukokonaisuus

Opinnäytetyön tavoitteena oli konseptimalliston neulevaatteiden yhdisteltävyys, jotta tuotteet olisivat kestävän vaatetuksen arvojen mukaisesti yhdisteltäviä, vähentäen tarvittavien vaatteiden määrää. Neuletuotteille laadittiin ajattomat sekä kirkkaat ja pirteät väri vaihtoehtot (kuva 28.).

Kuva 28. Mallistolakana

Konseptien luonteelle ominaisesti tämän opinnäytetyön mallistolla ei ole tuotannollista ohjeistusta. Konseptimallistolla ammennettiin uutta ja etsittiin vaihtoehtoisia tuotteita. Konseptimalliston tueksi oli tarkoitus neuloa mallitilkut pintaneuleista, mutta se mahdollisuus peruuntui.

7 Pohdinta

Opinnäytetyöni on kuin pieni manifesti, jolla haluan vaikuttaa vaatteiden kulutukseen ja tuotantoon. Opinnäytetyön tietoperustan kirjoittaminen laajensi omaa tietoutta kestävästä vaateuksesta. Vaateteollisuuden muuttaminen kestäväksi on myös yritystoiminnan ohella yhteiskunnallista muutosta, jossa kuluttaminen ja elämäntapa täytyy sopeuttaa kestävä kehityksen mukaiseksi. Vaateteollisuus työllistää monia aloja, ja muutosten tekeminen vaatii yksilöllistä ja globaalia päätöksentekoa.

Opinnäytetyön lähtökohtana oli nimensä mukaisesti luoda ajaton konseptimallisto. Työssä kysyttiin näkyvätkö trendit aikaa kestävässä neulevaatteissa. Kyselyn tuloksissa ilmeni, etteivät trendit olleet tärkein tekijä neulevaatteen hankinnassa. Kyselyn pieni otanta ja vastaajien määrä ei kuitenkaan anna täysin varmaa tietoa vaan ohjeistavan kuvauksen käyttäjien toiveista. Opinnäytetyön kyselyä myös jaettiin koulun sisäisessä viestinnässä ja sen tuloksiin on vaikuttanut alanopiskelijoiden näkemykset ja toiveet kestävämmästä muotoilusta. Vastaajien tietotaito on ollut vihreämpää vaateteollisuuden ymmärryksen vuoksi.

Pitkään pohdin, otanko trendit huomioon konseptimallistossa. Mitä syvemmin aiheeseen perehdyin, sitä enemmän varmistuin, etteivät minkäänlaiset trendit lukeudu kestäväan muotoiluun. Vaatteiden tulee olla ajattomia ja kestäviä. Silti alakysymys säilyi opinnäytetyössä, sillä sen avulla huomattiin, etteivät trendit vaikuta aikaa kestävässä neulevaatteissa. Opinnäytetyön kyselyssä trendit eivät olleet käyttäjiä motivoiva tekijä neuleiden hankinnassa. Vaatetuksesta ja trendeistä puhuttaessa trendit mielletään pikamuodin mukaisina, nopean syklin trendeinä. Tosiasiassa trendit ovat laajempia ilmiöitä, jotka vaikuttavat pidempään.

Kyselyn järjestäminen oli haastavaa ja aikaa vievää. Opin kuinka tärkeää on muotoilla kysymykset ymmärrettäviksi, jotta saa vastaukset toivomiin kysymyksiin. Uudelleen tehtäessä kyselyä tiivistettäisiin ja muotoiltaisiin kysymykset helpommin tilastollisesti käytettävään muotoon. Kyselyn vastausmäärä yllätti iloisesti, mutta avoimia kysymyksiä oli hidasta käsitellä. Opinnäytetyö pysyi hyvin aikataulussaan rannemurtumasta huolimatta.

Opinnäytetyön otsikko, käsin neulottu, muistuttaa jokaisen vaatteen valmistajana olevan ihminen. Läpinäkyvyys tuotannossa on tärkeää, kuluttajien tietoisuuden ja ymmärryksen lisäämiseksi ja kulutustapojen muuttamiseksi. Ohjenuorana onkin: valitse määrän sijasta laatua. Opinnäytetyön kyselyn vastauksissa sain kiitosta aiheeni valinnasta, jolla tuetaan käsityötä ja neulomista. Neulomisella on monia hyviä vaikutuksia ja sukupolvien yli välittyvää tietoa ja taitoa tulee vaalia.

Lähteet

Berg, A., Heiskanen, E., Matschoss, K. & Posti, M. 2023. *Kuluttajat kiertotaloudessa: Kohti kiertotaloutta ja korjaamista edistävää yhteiskuntaa*. Ympäristöministeriö Helsinki.

Blum, P. (2021). *Circular Fashion: making the fashion industry sustainable*. Laurence King Publishing.

Breuer, S. (2012). *blue is the new black*. BIS Publishers.

Ellen MacArthur Foundation. (2017). *A new textiles economy: Redesigning fashion's future*. <https://ellenmacarthurfoundation.org/a-new-textiles-economy>

Farley, J. & Hill, C. (2015). *Sustainable Fashion: past, present, and future*. Bloomsbury Publishing Plc.

Fletcher, K. (1.6.2007). *Slow Fashion*. The Ecologist. <https://theecologist.org/2007/jun/01/slow-fashion>

Furman, E. & Hellström, E. (26.11.2018). *Asiantuntijapaneelin viestejä kestävämpään tulevaisuuteen*. Sitra. <https://www.sitra.fi/artikkelit/asiantuntijapaneelin-viesteja-kestavampaan-tulevaisuuteen/>

Huusko, A. (9.3.2023). *Suomenlampaan villalla on menossa huima nousubuumi: "Tuntui käsittämättömältä, että hyvä materiaali meni jätteeksi"*. Avotakka. Luettu 14.4.2023 osoitteesta <https://www.meillakotona.fi/artikkelit/suomenlampaan-villa>

Karpovich, V. (valokuvaaja). (13.10.2020). [Nainen istuu tuolissa ja neuloo] [Kuva]. <https://www.pexels.com/fi-fi/kuva/naine-istuminen-koti-tuoli-5603190/>

Kaitosalmi, K., Tuomisto, T. & Saarikoski, E. (17.11.2021). *Kestävän elämäntavan motivaatioprofiilit*. Sitra. <https://www.sitra.fi/julkaisut/kestavan-elamantavan-motivaatioprofiilit/>

Keinonen, T. & Jääskö, V. (2004). *Tuotekonseptointi*. Teknologiaiinfo Teknova.

Kokkonen, V., Kuuva, M., Leppimäki, S., Lähteinen, V., Meristö, T., Piira, S. & Säaskilahti, M. (2005). *Visioiva tuotekonseptointi: Työkalu tutkimus- ja kehitystoiminnan ohjaamiseen*. Teknologiainfo Teknova.

Lammasyhdistys. (n.d.) *Suomenlammas*.

<https://lammasyhdistys.fi/jalostus/rodut/suomenlammas/>

Mucha, M. (valokuvaaja). (15.4.2019). [Nainen älypuhelimellä] [Kuva].

<https://www.pexels.com/fi-fi/kuva/naine-alypuhelin-tytto-talvi-3417106/>

Myssyfarmi. (n.d.-a). *Myssyummot*. Haettu 15.2.2023 osoitteesta

<https://myssyfarmi.fi/pages/myssy-grannies>

Myssyfarmi. (n.d.-b). *Kaikki mallistot*. Haettu 15.2.2023 osoitteesta

<https://myssyfarmi.fi/collections>

Myssyfarmi. (n.d.-c). *Suomenlampaan villa*. Haettu 15.2.2023 osoitteesta

<https://myssyfarmi.fi/pages/organic-finnsheep-wool>

Myssyfarmi. (n.d.-d). *Mistä kaikki alkoi?* Haettu 15.2.2023 osoitteesta

<https://myssyfarmi.fi/pages/the-story-of-myssyfarmi>

Myssyfarmi. (n.d.-e) *Pöytyä*. Haettu 17.3.2023 osoitteesta

<https://myssyfarmi.fi/pages/poytya>

Niinimäki, K. (2011). *From Disposable to Sustainable: the Complex Interplay between Design and Consumption of Textiles and Clothing* (Aalto University publication series, Doctoral dissertations, 84/2011) [väitöskirja, Aalto-yliopisto]. Aalto University.

Niinimäki, K. (2021). *"Vastuuton pikamuoti" – digitaalinen tuotepassi mahdollistaisi pienemmät vaateteollisuuden ilmastopäästöt*. Mustread.

<https://www.mustread.fi/artikkelit/vastuuton-pikamuoti-digitaalinen-tuotepassi-mahdollistaisi-pienemmat-vaateteollisuuden-ilmastopaastot/>

Nurmi, S. (2016). *Mitä sopeutuminen ympäristömuutoksiin vaatii?* Sitra.

<https://www.sitra.fi/artikkelit/mita-sopeutuminen-ymparistomuutoksiin-vaatii/>

Sanakirja.fi. (n.d.) Slow fashion. Teoksessa *Sanakirja.fi*. Haettu 14.4.2023 osoitteesta

<https://www.sanakirja.fi/>

Siivonen, K. (7.8.2020). *Kestävä kotiseututyö*. Kotiseutuliitto.

<https://kotiseutuliitto.fi/tietopankki/kestava-kotiseututyo/>

Smith, C. (28.9.2022). Global Colour Forecast A/W 24/25. WGSN. <http://www.wgsn.com/en>

Suomalainen villa. (n.d.) *Villa*. Suomalainen villa. <https://www.suomalainenvilla.fi/villa/>

Suomen YK-liitto. (n.d.) *Agenda2030- julistuksen sisältö*. [https://www.ykliitto.fi/kestava-](https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys/agenda2030-julistuksen-sisalto)

[kehitys/agenda2030-julistuksen-sisalto](https://www.ykliitto.fi/kestava-kehitys/agenda2030-julistuksen-sisalto)

Ympäristöministeriö. (n.d.). *Mitä on kestävä kehitys?* <https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>

Liite 1: Opinnäytetyön kyselypohja

Opinnäytetyön kysely neulevaatteista

Hei! Olen Ronja Lampinen, muotoilun opiskelija Hämeen Ammattikorkeakoulusta. Teen opinnäytetyötä ja aiheenani on suunnitella käsin neulottava mallisto Myssyfarmille. Kerään tietoa vaate tottumuksista ja neuleista. Jokaisen vastaus on tärkeä tutkimuksen onnistumiseksi. Vastaamalla kyselyyn vaikutat vaatemalliston suunnitteluun. Aineistoa hyödynnän käyttäjäprofiilien muodostamisessa sekä tuotesuunnittelun tukena.

Kysely on lyhyt ja vastaamisaika on noin 5 minuuttia. Vastaukset ovat anonyymejä. Kysymyksiin 1-10 on pakollista vastata. Vastausaikaa on 26.3.2023 asti.

Kiitos ajastanne!

1. Sukupuoli
 - a) Nainen
 - b) Mies
 - c) Muu
2. Ikä
3. Mitkä tekijät vaikuttavat neulevaatteiden ostopäätökseesi? (Pois lukien trikootuotteet.) Valitse yksi tai useampi.
 - a) Trendit
 - b) Oma tyyli
 - c) Ajattomuus
 - d) Omaperäisyys
 - e) Kestävyys
 - f) Käytännöllisyys
 - g) Mukavuus
 - h) Paikallisuus
 - i) Kotimaisuus
 - j) Hinta
4. Mitä pidät tärkeänä ostopäätöksiä tehdessäsi?

5. Mitä ominaisuuksia haluat neulevaatteelta? (Pois lukien trikootuotteet.)
6. Mihin tarkoitukseen tai missä tilanteessa käytät neulevaatteita? (Pois lukien trikootuotteet.)
7. Oletko kiinnostunut neulomisesta tai käsin neulotuista tuotteista? Valitse yksi tai useampi.
 - a) Kyllä. Neulominen kiinnostaa.
 - b) Kyllä. Valmiit käsin neulotut tuotteet kiinnostavat.
 - c) Ei. Neulominen ei kiinnosta.
 - d) Ei. Valmiit käsin neulotut tuotteet eivät kiinnosta.
8. Omistatko käsin neulotun vaatteen?
 - a) Kyllä
 - b) En
9. Neulotko itse? Voit myös kertoa mitä yleensä neulot.
10. Oletko ostanut viimeisen vuoden sisällä Myssyfarmin tuotteita?
 - a) Kyllä
 - b) En
11. Muita kommentteja?

Liite 2: Aineistonhallinta suunnitelma

Aineistonhallinta suunnitelma

Opinnäytetyö: Ajatonta tyyliä: käsin neulottavan konseptimalliston suunnittelu

Myssyfarmille

Tekijä: Ronja Lampinen

Kevät 2023

Tässä opinnäytetyössä tutkimusaineistona on käyttäjätietoa keräävän Forms-kyselyn vastaukset. Kysely on anonyymi eikä henkilötietoja kerätä. Opinnäytetyössä ei kerätä luottamuksellista tai henkilötietoja sisältävää dataa. Kyselyn vastaamislinkkiä jaettiin koulun sisäisissä viestintäkanavissa sekä opinnäytetyön tekijän ja yhteistyöyrityksen Instagram tarinassa. Tutkimusaineistoa käsitellään luottamuksellisesti eikä vastauksia luovuteta ulkopuoliselle tasolle. Opinnäytetyössä kerättävää aineistoa käsittelee ainoastaan opinnäytetyön tekijä.

Tutkimustietoa on hankittu ja hyödynnetty opinnäytetyön tekemiseen. Opinnäytetyön aineiston omistajuus kuuluu tekijälle. Tutkimustieto on ainoastaan osana opinnäytetyötä eikä sitä käytetä opinnäytetyön ulkopuolisiin tarkoituksiin. Tutkimusaineistoa säilytetään tekijän tietokoneella ja varmuuskopioituna muistitikulla. Tutkimusaineistoa ei jatko käytetä vaan se poistetaan tekijän tietokoneelta ja säilytetään muistitikulla turvallisesti vuoden ajan opinnäytetyön hyväksymispäivästä, jolloin opinnäytetyön tulokset on tarvittaessa varmistettu. Tämän jälkeen aineisto hävitetään turvallisesti.

Opinnäytetyössä puhutellaan yritystä nimeltä yhteistyöyrityksen luvalla. Konseptimalliston omistajuudesta on sovittu erikseen tekijänoikeussopimuksella.